HOFFMAN CONTEMPORAN

Sorin Titel

LUNGA CĂLĂTORIE A PRIZONIERULUI

Editura Hoffman
DTP: Hoffman Design Coperta: HofFman Design
Tipar: Hoffman Print Corectura: Alexandru-Ioan
Enache Pe copertă: Sorin Ilfoveanu

Mulţumim doamnei Ligia Brânzănescu pentru permisiunea şi ajutorul acordat la editarea operei fratelui domniei sale
©Editura Hoffman, 2019, pentru prezenta ediţie.
Această carte este protejată prin Copyright. Reproducerea integrală sau parţială, multiplicarea

prin orice mijloace şi sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau prin reţele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informaţiilor,

cu scop comercial sau gratuit, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deţinătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislaţiei cu privire la protecţia proprietăţii intelectuale şi se pedepsesc penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

EDITURA HOFFMAN SRL
Fax: 0249 460 218
Tel: 0740.984.910
www.EdituraHoffman.com
www.EdituraHoffman.ro
www.LibrariaHoffman.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
TITEL, SORIN
Lunga călătorie a prizonierului / Sorin Titel. - Caracal: Editura Hoffman, 2019 ISBN 978-606-46-0798-0

821.135.1

...Luceşte pe ceruri O stea călătorului

M. EMINESCU, Colinde, colind

e

Traversară împreună piaţa pustie a oraşului venind din partea stângă a ei, de după magherniţele pe jumătate demolate; înaintară aşa până ajunseră în centru,

acolo unde cutiile goale de conserve şi
merele putrede erau împrăştiate peste tot,
se opriră câteva minute, el, prizonierul,
rămânând în urmă, sforţându-se să surâdă,

să ridice privirea cu strâmbătura aceea
care ar putea aduce foarte bine cu un surâs
spre un anumit geam, fața lui, deodată
încrețită din cauza efortului, semănând cu

a unui clovn, împietrită într-o grimasă
ridicolă, simţind lacrimile venindu-i în gât,
scuipă, lacrimile îi veniră în gură şi atunci
ridică mâinile legate deasupra capului,

într-un fel de gest jalnic de adio, aducând
mai degrabă cu salutul unui boxer în arenă,
plecă, de data asta el cu câţiva paşi
devansându-i, încât puteau acum să-i vadă

gâtul subţire, urechile cam clăpăuge,
umerii strâmţi în cămaşa decolorată,
mergea deci înaintea lor, împiedicându-se,
ei îl urmau fără să-şi vorbească, apoi

urcară în maşină, o maşină pe care o
cunoştea foarte bine, şi acolo, în stânga lui,
alăptându-şi copilul, femeia pe care la
început n-o recunoscu, o femeie

surâzătoare, puţin indolenta, urmărindu-şi
cu nepăsare pruncul adormit - i se juca cu
sânul prin somn o femeie deci care nu făcu
nici o mişcare ca să-i dea de înţeles că l-ar

fi recunoscut, zâmbind doar în continuare, indiferentă, iar ceilalţi porniră maşina, simţea arma bărbatului din stânga lui sprijinită de coapsa lui deodată crispată, în

contact cu fierul rece al armei, în vreme ce
de cealaltă parte femeia scoase cu gesturi
leneşe sfârcul sânului din gura copilului şi
el îi şopti atunci, încet, ca celălalt să nu-l

audă: „Maria", spuse el, „Maria"..., ea însă
rămase mai departe nemişcată, de parcă
vorbele n-ar fi avut cum să ajungă până la
ea, îşi acoperi doar sânul cu mâna dreaptă,

şi în faţa indiferenţei ei, el rămase năuc, se
aplecă spre ea, căutându-i pe faţă un mic
semn de înţelegere, de recunoaştere tacită,
îi văzu lacrimile muindu-i stratul gros de

pudră de pe obraz, lacrimile care i se
opreau în colţul gurii, se retrase speriat,
sperând că ceilalţi n-au cum să-i vadă
lacrimile, făcu un mic semn prin care vru

să-i arate că a înţeles totul, ca apoi să
coboare din nou, femeia rămânând în
maşină, pruncul mişcându-se prin somn…

Cel mai greu le era să pătrundă în marile hoteluri, în care, în ciuda banilor şi a recomandărilor, accesul le era întotdeauna interzis. Portarii se uitau cu

neîncredere şi scârbă la prizonier, îi
priveau lanţurile de la mâini, dădeau
semnificativ din cap, luau o mină
impasibilă şi le închideau întotdeauna uşa

în nas. „Avem bani, plătim, spuneau ei, ce
aveţi cu noi, hotelul e deschis pentru toată
lumea." „Nu însă pentru puşcăriaşi",
replicau portarii şi-i priveau de sus cu un

imens dispreţ. „Noi nu suntem puşcăriaşi", spuneau ei revoltaţi la culme. „Cine se aseamănă se adună, spuneau portarii, rânjind cu gura până la urechi. Vreţi să nu

ne mai deschidă nimeni uşa hotelului, să
dăm faliment?" în primele săptămâni, în
astfel de cazuri, îl lăsau pe prizonier să
doarmă în subsolurile hotelurilor - plătind

mită reuşeau să obţină acest lucru de la portari - şi ei îşi luau o cameră de obicei la ultimul etaj, pentru ca diferenţa dintre ei şi un deţinut să fie cât mai evidentă.

Prizonierul rămânea deci acolo, în subsol, tremurând de frig. Din cauza frigului nu putea să doarmă, ieşea în curtea interioară care, la majoritatea hotelurilor, era

întotdeauna pustie, şi privind ferestrele cu
luminile stinse rămânea afară până în zori,
într-una din nopţi se plictisi totuşi să stea
în curte şi trecând pe lângă lăzile care erau

depozitate acolo, una peste alta, intră în coridorul lung şi întunecos, care ducea probabil spre odăile personalului de la hotel. La celălalt capăt al coridorului era

cineva care fuma, cineva ascuns în
întuneric, căruia nu i se vedea decât focul
de la ţigară. „E-n regulă, spuse vocea celui
cu ţigara, poţi intra în bucătărie şi să te

încălzeşti cât vrei." După glas, cel care vorbea părea a fi foarte tânăr. El auzi probabil zăngănitul lanţurilor - la cea mai mică mişcare a prizonierului acestea

— O greşeală, o mică greşeală, spuse prizonierul.

Celălalt îi aprinse o ţigară şi i-o vârî în gură.

— Te cred, spuse vocea din întuneric, am avut şi eu un frate care... mai spuse el, apoi se opri deodată şi fraza

neterminată îl făcu pe prizonier să simtă mai intens liniştea din jur.

Rămaseră o vreme aşa, fără să scoată o vorbă, apoi prizonierul spuse din

nou: „Se întâmplă", şi din nou se aşternu liniştea.

— Poţi să le spui de o mie de ori că eşti nevinovat, că ei tot nu te cred,

spuse după un timp tânărul. La proces pun
martori falşi care să jure strâmb, nu ştiu
eu, adăugă el şi între timp ţigara i se

terminase, aşa încât doar vocea i se auzea venind din întuneric.

Apoi, aceeaşi voce spuse în şoaptă:

— Ai să le spui despre mine celorlalţi?

— Am să le spun, spuse prizonierul.

— Tot adevărul? întrebă vocea.

— Da, tot adevărul, spuse prizonierul.

— Dacă vrei, schimbăm, spuse vocea. Rămâi tu aici şi trec eu în locul tău.

— Nu pot, spuse prizonierul, sunt prizonierul lor.

— E posibil ca la mijloc să fie o confuzie, spuse vocea.

— Poate că paznicii mei... adăugă prizonierul şi se

opri.

— Cei cu paznicii? întrebă tânărul.

— Acum am să plec, spuse prizonierul.

— Bine, spuse celălalt şi paşii lui se auziră îndepărtându-se prin întuneric. Se

opri la celălalt capăt al coridorului, deschise uşa care se găsea acolo şi pentru o clipă prizonierul putu să-i vadă silueta subţire. Era cea a unui om tânăr, aşa cum

bănuise. Apoi uşa se închise şi prizonierul rămase singur în coridorul întunecos. îşi fumă pană la capăt ţigara, iar după aceea ieşi în noaptea îngheţată de afară.

Dimineaţa plecară din nou: prizonierul la mijloc, cei doi bărbaţi la stânga şi la dreapta lui, trecură prin oraşul pustiu la acel ceas al nopţii. Din când în

când, câte o maşină, neagră şi lungă,
străbătea, alunecând parcă, oraşul. Se
trezi în plin câmp şi acolo simţi cu mai
multă putere frigul. Vântul îngheţat şi rece

le biciuia obrazul şi mai era şi zăpada,
subţire şi fină, de parcă ar fi fost sticlă
pisată, care ii plesnea peste ochi.

Fluviul era învăluit într-o ceaţă uşoară, care se târa pe suprafaţa lui tulbure, şi bătrânul barcagiu, cu barba lui roşcată şi cu ochiul lui de sticlă mare şi

holbat, îl privi cam ironic, poate chiar cu o anumită răutate, în vreme ce-i întrebă dacă vor într-adevăr să treacă dincolo. îi dădură fiecare câte un bănuț, singura lor avere, și

o secundă bănuții se odihniră în palma
zbârcită a barcagiului, o palmă uriașă,
brăzdată toată, cu degete scurte și
butucănoase, cu unghii nu tocmai curate.

Când se uitară mai bine văzură că degetul
mic de la mâna stângă îi lipsea barcagiului,
mai bine zis era retezat la jumătate, iar
unghia de la degetul arătător, al aceleiaşi

mâini, era neagră şi putrezită. Le zâmbi
larg, cu gura lui ştirbă, apoi aruncă bănuţii
în aer, îi privi cum lucesc în lumina gălbuie

a dimineţii, râse din nou şi bănuţii
dispărură în buzunarele lui soioase.
Când plecară, descoperiră că nu
erau singuri, cu ei mai era o femeie

întoarsă cu spatele. Barcagiul îi întrebă
dacă merg de mult pentru că după
înfăţişare păreau a fi foarte obosiţi şi se

uită ironic la faţa lor suptă şi nerasă, la ochii lor cu pleoapele umflate de oboseală.

Mai ales el, prizonierul, aşa se întâmpla întotdeauna, trezi neîncrederea

bătrânului. Sub privirile barcagiului,
captivul se fâstâci şi de emoţie nu mai ştia
ce să facă cu mâinile pentru că acesta se
uita cu repulsie şi dispreţ la rănile făcute

de lanţurile cu care era legat. „Dacă ştiam
că aveţi un puşcăriaş cu voi, nu vă treceam,
spuse barcagiul. Greu se mai ţine pe

picioare", adăugă el, batjocoritor, „acuşi îşi dă duhul".

Abia la vorbele acestea ale bătrânului, spuse cu o voce hârşită şi

aproape cu răutate, femeia, care stătuse
tot timpul cu spatele, se întoarse şi-l privi
pe prizonier cu ochii ei mari şi blânzi. îi
cercetă cu o milă nespusă rănile de la

mâini şi picioarele degerate şi-i dădură
chiar lacrimile, lacrimi pe care le lăsă să
cadă fără să şi le şteargă. Atunci,
prizonierul o recunoscu: îmbătrânise între

timp, se schimbase; în jurul ochilor îi apăruseră câteva riduri, părul la tâmple îi era cărunt, se îngrăşase puţin. Avea acum un corp robust, de ţărancă obişnuită cu

muncile câmpului şi cu greutăţile şi poate
că înfăţişarea asta i-o da şi basmaua cu
care era legată, în faţă, ca ţărăncile. El o
recunoscu deci, vru să-i spună numele, ea

însă îşi duse degetul la buze, dorind să
arate prin gestul ăsta al ei că mult mai bine
ar fi să tacă. O ascultă şi rămase mut,
privind-o doar cu o mare bucurie. Apoi,

femeia se întoarse şi începu să privească în
josul râului, la apa tulbure şi murdară,
încreţită de vântul rece aj toamnei.
Merseră aşa vreme îndelungată, uimiţi că

ţărmul în loc să se apropie se îndepărta
parcă din ce în ce mai mult. Se lăsă
noaptea şi ei continuată să meargă, o
noapte groasă şi grea, care îl ferea pe

prizonier de privirile rele ale barcagiului.
De pe celălalt ţărm izbucniră pe
neaşteptate nişte jeturi de lumină, care
sfâşiară întunericul, descoperind, în fâşii

lungi, apa murdară şi pustie. Lumina
aceea, care căuta neobosită, retrăgându-se
câteodată, ca apoi să izbucnească din nou,
îi arătă prizonierului marea singurătate

care domnea în jur, singurătatea fluviului şi a ţărmului. „Ne caută, spuse barcagiul. Ăştia nu se astâmpără până nu ne găsesc", adăugă el, căutând parcă să se ascundă în

spatele prizonierului. „Cine ne caută?" întrebă prizonierul. „Cine să ne caute, făcu uimit barcagiul. Ei ne caută", spuse el şi începu să râdă, accentuând intenţionat pe

cuvântul ei. „Care ei? întrebă prizonierul. „Cum care ei?" făcu barcagiul şi râse din nou. „Ştii tu care" spuse el, şi făcu mustrător cu degetul către prizonier.

„Maică", şopti atunci prizonierul adresându-se femeii, dar femeia nu se întoarse. „Maică", mai spuse încă o dată prizonierul, profitând de neatenţia

celorlalţi, „maică, mă auzi?" spuse el,
aplecându-se spre ea, şoptindu-i în ureche.
„Lasă"... spuse femeia, şi prizonierul
aşteptă să continue, dar, spre uimirea lui,

femeia se opri deodată, de parcă i-ar fi fost teamă şi toate insistenţele lui fură zadarnice. „Contrabandă cu ce?" întrebă prizonierul. „Cu voi", spuse barcagiul şi

râse din nou. După ce ajunseră pe ţărm, femeia plecă fără să le spună un singur cuvânt de despărţire. Hotărâră să doarmă pe ţărmul pustiu al fluviului, a cărui apă

tulbure o auzea curgând domoală prin
întuneric şi cel dintâi care adormi fu
prizonierul, legănat de cântecul monoton al
râului. Apoi adormiră şi însoţitorii, prăvăliţi

într-o rână. Dimineaţa, primul se trezi tot prizonierul, apoi se treziră şi ceilalţi, simţind cum frigul umed al zilei de toamnă le pătrunde în suflet. Se treziră cu

picioarele anchilozate de umezeală şi,
căscând cu gura până ia urechi, priviră
fluviul murdar în lumina tulbure a zorilor.
Auziră pe ţărmul celălalt cocoşii cântând şi,

după ce îşi luară rămas bun de la fluviu, îşi continuară călătoria.

Şi iată-i adăpostindu-se de data asta într-o odaie cu plafonul foarte înalt şi cu

ferestrele atât de sus puse, încât ca să poţi
privi afară era necesar să te urci pe un
scaun. De altfel scaunul pe care se urcau
ca să poată privi pe fereastră era singurul

obiect care constituia mobilierul acelei odăi. Din când în când, o femeie intra în odaie şi se oprea stângace în pragul uşii. Rămânea acolo un timp, privindu-i cu

indiferenţă, apoi pleca fără să scoată o vorbă. Ca să se ferească de curent, ei stăteau tupilaţi prin colţuri şi-i făceau femeii semne prietenoase cu mâna. „Nu-ţi

fie teamă", îi spuneau ei, în şoaptă, „haide, vino, apropie-te fără frică de noi". Atunci ea începea să râdă, şi cu cât ei deveneau mai stăruitori, cu atât ea se amuza mai tare.

„Pe frigul ăsta nu scoţi un câine din casă", spuse unul dintre bărbaţi. „Aş dormi într-un pat cald", spuse cu o voce plângăreaţă celălalt. „Am uitat cum arată un cearceaf

curat", adăugă el cu nostalgie în glas. „Da,
un cearceaf alb!,, aproape că strigă primul.
„Un cearceaf din pânză de Damasc!" „Am
să vă aduc o pătură cu care să vă acoperiţi,

spuse femeia. Mulţumiţi-vă şi cu o pătură călduroasă". „Bine apretat", spuse din nou primul. „Când te strecori în pat să foşnească, rece şi poate puţin neprietenos."

Ceilalţi doi constatară că în odaie este curent şi femeia le explică, privindu-i tot timpul cu multă atenţie, poate chiar cu puţină suspiciune, că de vină erau copiii,

care cu o seară înainte spărseseră
geamurile. Apoi, femeia ţinu să ştie cam
încotro se îndreaptă, şi explicaţiile lor fură
destul de confuze. Astfel, unul dintre ei fu

de părere că o vor lua drept înainte, iar celălalt îl contrazise. Femeia nu stărui prea mult cu întrebările, şi în cele din urmă le aduse o pătură cu care să se acopere peste

Cei doi adormiră cât se poate de repede, singurul care rămase treaz fu prizonierul, care o auzea pe femeie umblând în camera cealaltă încoace şi

încolo, lipăind desculţă în toate părţile. Liniştea era atât de adâncă, încât auzea chiar şi respiraţia femeii. Atunci se ridică încetişor din pat, având grijă să nu facă

nici cel mai mic zgomot, şi în vârful
picioarelor se apropie de uşa camerei
alăturate pe care femeia o lăsase uşor
întredeschisă. Stând lipit de perete, în aşa

fel încât ea să nu-l vadă, îi urmări, stând
acolo la pândă, fiecare gest, fiecare
mișcare, având grijă să nu-i scape nimic.
Neștiindu-se privită, femeia avea gesturile

cele mai firești cu putință, vorbea chiar
singură, dar spunea cuvintele atât de încet
încât prizonierul nu putea să înțeleagă ce
spune. Ea se îndrepta mereu spre partea

stângă a odăii, dar prizonierul nu putea să vadă ce face acolo. Privirii lui femeia nu i se oferea decât câteva minute, în vreme ce traversa odaia. El nu putu să nu-i vadă

picioarele mari, şoldurile late, de femeie în puterea vârstei. Apoi, femeia părăsi odaia şi tot în vârful picioarelor prizonierul se luă după ea, uşa de la ieşire femeia o lăsase

parcă înadins întredeschisă, aşa că el putu
să se strecoare afară fără să facă zgomot,
luând-o pe urmele ei, şi femeia se îndreptă
spre grajd, lăsând bineînţeles şi uşa

grajdului întredeschisă, încât prin crăpătura uşii prizonierul putu s-o urmărească în continuare. în vreme ce femeia mulgea vaca, la lumina chioară a

unei lumânări, prizonierul scoase un fel de sunet, un fel de fluierat foarte timid, abia auzibil, şi ea atunci se întoarse, îl văzu cum stă cu capul vârât prin crăpătura uşii, îi

făcu semn să intre înăuntru, dar prizonierul refuză. „N-ai adormit?" îl întrebă femeia, şi prizonierul îi răspunse că nu, apoi el se aşeză totuşi pe prispa

grajdului, urmărind-o în continuare.
„Săracul de tine, mai spuse ea în vreme ce mulgea vaca. „Amână mereu", spuse prizonierul, căutând să-şi scoată un spin

din talpa piciorului. „Şi de ce amână?"
întrebă femeia fără să se întoarcă spre el.
„Cine poate şti", spuse prizonierul, ridicând
din umeri. „Cine poate să ştie..."

Erau acum într-o pădure spre toamnă, cel puţin aşa i se păru prizonierului, frunzele începeau să se îngălbenească, şi el îşi odihnea capul în

poala femeii. Prin coapsa ei fierbinte,
căldura urca binefăcătoare în trupul lui
înghețat și trecură niște bărbați pe acolo în
vârful picioarelor ca să nu-l trezească. „Am

obosit de atâta umblat prin ţări străine", îi spuse el femeii în şoaptă, şi în tot acest timp cei doi însoţitori alergau cu o plasă ca să prindă fluturi şi cel din stânga reuşi într-

adevăr să prindă un imens fluture roşu, iar cel din dreapta se mulţumi cu un fluture galben de mărime obişnuită. Apoi, acolo în pădure, veniră mai mulţi fluturi roşii şi atât

de mari, că semănau mai degrabă cu niște
păsări, și cei doi începură să le smulgă
răzând aripile și înainte de a muri fluturii
scoteau un fel de horcăit straniu de parcă

ar fi fost nişte porci înjunghiaţi. Veni
noaptea, o noapte neagră fără lună, şi prin
întuneric aripile roşii ale fluturilor
străluceau straniu şi cei doi însoţitori,

chiuind veseli, urmăreau fluturii prin
întuneric, cu lanternele, aripile fluturilor
străluceau în fascicolele galbene de
lumină; orbiți de lumină, fluturii se loveau

cu zgomote seci de micul ochi luminos de sticlă, căzeau morţi la pământ. „Odihneşte-te", îi spunea femeia, lasă-i să prindă fluturi. Fluturii morţi începură să

răspândească un miros înecăcios, duhnea
de parcă în apropiere ar fi fost un abator.
„Nu pot", spuse prizonierul şi începu să
lângă. „Ei pe mine, nu eu pe ei", bolborosi

el, fără să-şi dea seama aproape ce spune, înecându-se într-un val de salivă care îi curgea din gură.

O auzea pe femeie plângând, îi simţea lacrimile, cădeau în stropi mari şi grei pe faţa lui, îi căzeau în ochi, orbindu-l, şi el îi stătea în poală, picioarele îi atârnau ţepene

şi frânte, capul îi era puţin dat pe spate,
gura întredeschisă, lacrimile sărate i se
scurgeau câteodată în gură, le simţea
gustul sărat, apoi femeia îşi şterse lacrimile

simţind deodată trupul greu al bărbatului
odihnindu-i-se în poală, în vreme ce în jurul
lor mormanele de fluturi morţi creşteau,
mirosul greu de abator se înteţea, şi

undeva, foarte departe, în valea care se aşternea la picioarele lor, cei doi continuau să alerge după fluturi, dar în locul fluturilor roşii veni, cine ştie de unde, un adevărat

val de fluturi cărămizii, cu aripi groase şi
grele ca de carton, nişte fluturi de altfel
destul de periculoşi, ale căror muşcături se
spune că erau otrăvitoare, şi ca să-i poată

vâna în voie cei doi îşi acoperiseră faţa cu
un fel de mască foarte ingenioasă,
asemănătoare măştilor de gaze folosite în
războaie, şi aşa reuşiră să prindă foarte

mulţi fluturi, iar de se întâmpla să găsească vreunul care era într-adevăr foarte frumos, scoteau ţipete de plăcere care ajungeau până sus, la cei doi.

„Cum de nu s-a stabilit nimic?"
întrebă din nou femeia, aproape revoltată
din pricina proastei lor organizări.

„Aşa", spuse prizonierul zâmbind. „Aşa sunt ei", mai adăugă el.

Intrară în holul larg al imobilului, tremurând de frig, era una din acele după-

amiezi friguroase de sfârşit de ianuarie, şi
când auziră paşii pierzându-se undeva la
capătul scărilor care duceau spre etajele
superioare, pentru o clipă îşi pierdură

capul. Era doar una din acele clădiri pe
jumătate demolate, o clădire pe care acum,
în plină iarnă, de vreme ce lucrul la
demolarea ei încetase, ei o credeau

părăsită. Apoi, acel cineva se opri undeva
la jumătatea scărilor, şi stătură un timp cu
urechile la pândă aşteptând ca paşii aceia
să-şi continue drumul, sau, în sfârşit, să se

întoarcă. Nu se mai auzi însă nimic.
„Probabil că ni s-a părut nouă", îşi spuseră
ei, „probabil n-a fost nimeni, o pisică cel
mult, sau un şoarece". Totuşi unul din ei

urcă până la ultimul etaj, şi în vreme ce
urca scările, auzi din nou paşii, de data
asta mai puţin calmi, alergând spre etajele
superioare, se auzi chiar trântindu-se o

uşă, ca apoi să se aştearnă din nou liniştea,
o linişte însă încordată, prevestitoare a
unor pericole neaşteptate, care-i făcu pe
cei trei călători să nu se simtă bine. „Unul

dintre noi trebuie în tot cazul să rămână
treaz", hotărâră ei, „altfel ne pot aştepta
nişte surprize cu totul neplăcute".
„Probabil e cineva pus pe furt şi jaf, ţara e

plină de astfel de oameni", spuse cel de-al doilea însoţitor. într-adevăr făcură de planton cu rândul, dar zgomotul acela de paşi nu se mai repetă cât fu noaptea de

lungă şi toţi trei, atât însoţitorii, cât şi prizonierul, ajunseră la concluzia că pur şi simplu a fost vorba de o simplă iluzie auditivă. „Ni s-a părut, îşi spuseră ei, ne-

am speriat aiurea, clădirea e părăsită, pe
jumătate demolată, cel mult şobolanii dacă
îşi mai fac culcuşul într-un loc cum e ăsta".
într-un târziu renunţară chiar să mai facă

de planton, adormiră toţi trei. în zori se treziră pe deplin odihniţi şi, după ce verificară lanţurile prizonierului, se pregătiră să-şi continue călătoria. Părăsiră

clădirea, se găsiră din nou în plin câmp şi atunci auziră venind din spatele imobilului zgomotul acelor paşi misterioşi. Era cineva acolo care mergea în vârful picioarelor,

cineva care îi urmărea din umbră. Se
opriră şi cei doi însoţitori se uitară
înfricoşaţi unul la altul. „Suntem urmăriţi,
prin urmare, spuneau privirile lor pline de

circumspecţie, asta ne mai trebuia, de asta
duceam noi lipsă", spuneau aceste priviri,
şi din nou se uitară cu suspiciune la
prizonier, bănuindu-l de cine ştie ce

lucrături periculoase pentru bunul mers al călătoriei. Apoi, de după clădire, apăru chiar capul cuiva care se retrase uimitor de repede; nu avură timp să-şi dea seama cam

de cine era vorba. Cei doi însoţitori alergară însă în mare grabă în direcţia din care apăruse capul, prizonierul îi auzi alergând undeva în spatele clădirii, îi auzi

apostrofând şi înjurând pe cineva care în
ruptul capului nu voia să se dea prins şi
după un timp se întoarseră fără nici un
rezultat: acel cineva fusese mult mai iute

de picior decât îşi închipuiseră ei, sudoarea
le şiroia abundent de-a lungul feţei, nu
făcură însă nici un fel de comentariu, îl
priviră doar cu neîncredere pe prizonier,

continuând să-l creadă amestecat în toată
povestea asta. îşi reluară în tăcere
călătoria şi din când în când cei doi
însoţitori ii aruncau prizonierului câte o

privire încărcată de suspiciune. Când se lăsă din nou seara, se opriră să se odihnească undeva într-un grajd, de asemenea părăsit, fusese acolo odată,

demult, se putea vedea acest lucru după ruinele năpădite de iederă, un fel de han, construit la răscruce de drumuri, anume în acel loc de unde drumul o apuca spre

stânga, de-a lungul unui râu îngheţat pe
jumătate; singurul care rămase treaz până
târziu în noaptea aceea fu din nou captivul,
care aştepta într-adevăr sosirea cuiva,

ceilalţi doi nu trebuiau să ştie. „Va veni, fără îndoială, îşi spuse prizonierul, a vrut desigur atunci să stea de vorbă cu mine, dar ceilalţi l-au simţit, aşa că şi-a dat

seama că nu are decât o singură soluție,
să-și amâne întâlnirea, sau mai bine zis
convorbirea, pentru că o vorbă sau două
tot trebuie să schimbăm împreună."

Rămase aşadar la pândă, făcându-se doar
că doarme. Mult după miezul nopţii, când
era cât pe ce să-l cuprindă şi pe el somnul,
cel pe care îl aştepta îşi făcu într-adevăr

apariţia. Se furişă încetişor pe uşa
întredeschisă şi prizonierul îl recunoscu:
între timp îmbătrânise puţin şi el, de unde
prizonierul trase concluzia că a trecut

multă vreme de când nu s-au văzut, cine
ştie, poate chiar ani. Stătură o vreme unul
în faţa celuilalt privindu-se cu multă
atenţie, fără să scoată o singură vorbă. „Să

nu se trezească", spuse după o vreme prizonierul, iar celălalt dădu din umeri de parcă puţin i-ar fi păsat lui dacă cei doi însoţitori se trezesc sau nu. Prizonierul ar

fi vrut să-l audă vorbind, să-l audă spunând
măcar o singură vorbă. „Ți-e frig?", îl
întrebă atunci el, tot în șoaptă, și celălalt
făcu semn cu capul, fără să vorbească, că

nu-i este frig; surâse chiar ca să-şi întărească afirmaţia. „Tu ai fost cel care ai fugit atunci?" întrebă prizonierul şi din nou celălalt îi făcu semn cu capul că da, el a

fost. „Ţi-a fost teamă, nu-i aşa?" întrebă prizonierul. „Da, spuse celălalt, hotărându-se în sfârşit să vorbească, recunosc, mi-a fost teamă. Am stat toată noapte ascuns,

spuse el. Acolo, la capătul scărilor. Nici să respir nu îndrăzneam, din cauza fricii", mai spuse el şi începu să râdă.

Pe măsură ce se apropia seara frigul creştea.

„Am fost prea umani", îşi spuse unul dintre însoţitori, şi cum mergeau aşa, fără

să scoată o vorbă, îl lovi pe deţinut pe la spate. Deţinutul, luat prin surprindere, căzu la pământ. Se ridică însă repede, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic, se scutura

de zăpadă, dar însoţitorul îl lovi din nou. „Am fost prea umani", îşi spuse din nou însoţitorul, în vreme ce deţinutul se prăbuşea pentru a doua oară. De data asta,

lovitura fu mult mai puternică decât prima,
şi deţinutul se ridică ceva mai greu.
însoţitorului i se păru atunci captivant jocul
acesta de-a prăbuşirea în zăpadă, repetă de

mai multe ori figura. Ideea că deţinutul era oarecum la cheremul lui, că indiferent ce gânduri i-ar fi trecut prin cap, nu avea altă alternativă în afara supunerii oarbe, îl

umplu de uimire şi-l încântă în acelaşi timp. Asupra captivului se abătu o ploaie de lovituri, date cu un entuziasm şi cu o bucurie nestăvilită, lovituri care se soldau

toate cu aceleaşi rezultate, adică prin prăbuşirea rapidă la pământ a deţinutului. Doar că, la un moment dat, deţinutul nu mai reuşi să se ridice de jos cu aceeaşi

repeziciune, ceea ce încetinea oarecum ritmul jocului.

Până la urmă intră în joc celălalt însoţitor, şi organizară atunci un fel de

concurs, câştigând cel care reuşea cel mai mare număr de lovituri, însoţite, bineînţeles, de căderi, pe minut. Toate astea până când deţinutul, năucit, nu mai

putu să se ridice... Strâns ghem la picioarele lor, el începu pe neașteptate să tremure și să scâncească. Cei doi însoțitori rămaseră cu gura căscată de uimire. „Îl

doare, exclamară ei, năuci. Te pomenești că-l doare, sărmanul de el", își spuseră ei, străduindu-se să-l ridice de jos.

Apoi, cei doi începură să se certe între ei: „Păi cu pumnii tăi, nenorocitule, îi spunea unul celuilalt, normal c-o să-l doară! Şi pe deasupra îl mai şi loveşti aşa

în prostie, nu te gândeşti şi tu puţin înainte
de a da! Dai aşa ca prostul, ţopârlanule!
Păi eu când lovesc, nici nu se simte", se
lăudă el. Şi ca să exemplifice cele spuse şi

ca să dea cuvintelor sale o greutate mai mare, îl lovi din nou pe deţinut. Lovitură de altfel nefericită, pentru că acesta rămase

întins pe zăpadă fără să mai poată face vreo mişcare.

Spre uimirea lor captivul avea o rezidentă de fier şi un organism într-adevăr

neaşteptat de puternic; într-un timp foarte scurt se ridică în picioare, anunţându-i că e gata să continue călătoria. Cei doi

însoţitori îl întrebară, nu fără o anumită jenă, dacă îl doare.

Deţinutul le răspunse că îl doare într-adevăr, dar că, dacă e după el, e dispus

să uite totul, să treacă peste cele întâmplate.

„Hai să ne iubim ca fraţii", spuseră atunci însoţitorii, cuprinşi de un entuziasm

neaşteptat. Dar abia reuşiră să facă doi sau trei paşi, că deţinutul, din nebăgare de seamă, alunecă într-o groapă de unde cu greu reuşiră să-l scoată afară.

„E cam neîndemânatic, dar bine că rezistă", îşi spuseră însoţitorii şi apoi îşi continuară călătoria.

Mai captivant şi în acelaşi timp mai spectaculos se desfăşură jocul cu popicele. întâi de toate se căută un loc potrivit, o câmpie întinsă, fără denivelări de teren. Se

alese, de asemenea, cea mai potrivită oră din zi, o oră care să permită o vizibilitate maximă. în loc de bile se folosiră bucăţi de lemn şi chiar pietre, ceva mai uşoare.

Deţinutul fu aşezat la o distanţă de aproximativ zece metri, întors cu faţa la însoţitori, iar aceştia loveau pe rând, de

câte trei ori fiecare, şi bineînţeles notau loviturile care nimereau în plin.

„E un joc mult mai civilizat", îşi spuseră ei.

„Eu am fost întotdeauna pentru civilizaţie, adăugară. Un om care e împotriva civilizaţiei e o fiinţă vrednică de dispreţuit, reflectară în cele din urmă.

Comportarea deținutului îi cam scoase însă din sărite: în loc să stea nemișcat, în așa fel încât să fie posibilă o verificare cât mai exactă a loviturilor primite, acesta, cuprins

de scurte şi neaşteptate crize de laşitate, în momentul în care bilele improvizate se îndreptau spre el, se dădea puţin la o

parte, astfel încât obiectul cu pricina trecea pe lângă el fără să-l atingă.

„Nu joci cinstit", spuseră la început însoţitorii, mustrându-l cu prietenie.

„Hoţule", mai spuseră ei, mai în glumă, mai în serios, şi-l amenințară cu degetul.

„Mă doare", se scuză captivul, ştergându-şi cu pumnii ochii plini de lacrimi. „Uite, curge şi sânge", mai spuse, arătându-le capul spart.

„Aşa e jocul", spuseră însoţitorii. „Ăsta e rolul tău, nu e frumos să fii laş", mai spuseră ei. „Un bărbat trebuie să rămână bărbat, indiferent de situaţia în

care se află". Apoi organizară un număr demonstrativ. Unul din însoţitori acceptă să fie el ţinta, primind fără să se clintească loviturile celuilalt. După un timp, cel care

lovea se prăbuşi la pământ frânt de oboseală. Cel care primea loviturile, în timp ce sângele îi curgea şiroaie pe faţă, îi spuse deţinutului să fie atent şi să ia

exemplu, „întotdeauna mi-a fost frică", mărturisi deținutul. „Când eram mic și făceam câte o boacănă, fugeam de bătaie ca dracu de tămâie. Mă ascundeam ca să

nu mă găsească. Sunt un fricos, recunosc",
spuse el încă o dată şi ruşinat îşi coborî
privirile în pământ. „E vorba de educaţie",
spuse cel ce primise loviturile, ştergându-şi

cu zăpadă faţa plină de sânge. „Şi mie mi-a fost frică la început, după aceea însă m-am obişnuit. E adevărat că unii, spuse el în continuare, se obişnuiesc mai greu, dar

oricum, voinţa trebuie educată, indiferent de suferinţele pe care această educaţie le-ar cere. Un bărbat trebuie să fie obişnuit, mai bine zis să se obişnuiască cu

greutăţile, de orice natură ar fi ele, că pentru asta e bărbat", mai spuse el, voind să tragă neapărat o concluzie la discuţia pe care o considera de mare importanţă

pentru buna desfăşurare în continuare a călătoriei.

Toate aceste jocuri erau totuşi mult prea obositoare atât pentru ei cât şi pentru

deţinut, care după o vreme începu să arate foarte rău. Hotărâră deci să treacă la jocuri ceva mai liniştite. îi interesa mai ales, mai bine zis îi fascina, promptitudinea cu care

reacţiona deţinutul la toate hotărârile lor, precizia cu care era executată fiecare poruncă. Erau însă capricioşi, le treceau prin cap tot felul de idei năstruşnice. îi

desfăceau lanţurile de la mâini, îl puneau
să se urce în vârful unui copac şi se
amuzau teribil când vreo creangă uscată se
rupea şi deţinutul cădea cu cracă cu tot la

pământ. „Te doare?" întrebau atunci cu aceeaşi uimire şi curiozitate în glas. „Aşa şi-aşa", răspundea deţinutul, încercând să zâmbească. „Nu prea tare, îi liniştea el,

doar că am impresia că mi-am rupt piciorul stâng." „Lasă că trece", îi spuneau însoţitorii, suflând asupra piciorului ca să-i

calmeze într-un fel durerea. Şi după ce-i bandajau piciorul îşi continuau călătoria.

Treceau uneori din restaurant în restaurant, noaptea târziu, mult după ora

de închidere, evitând privirile bănuitoare
ale chelnerilor, golind, ca să-şi potolească
setea, pahar după pahar, restaurante care
începeau să-şi stingă luminile, încât, la

lumina chioară a vreunui bec uitat cine ştie
cum aprins, feţele lor se distingeau cu
mare greutate, restaurante în care
orchestranţii îşi strângeau instrumentele,

treceau deci prin aceste localuri cu luminile stinse, cu câte o pereche, el şi ea, care se priveau în ochi, în imense săli de sport unde se odihneau, întinzându-se pe

saltelele prăfuite, prin hale uriaşe de
carne, hălcile sângerânde stând agăţate în
cârligele ruginite, sângele picurând încă pe
cimentul murdar, şi, înfiptă în lemnul

scrijelat, barda mică, lângă creierii de vită
albicioşi şi tremurători, imense hale de
carne, mirosind puternic a sânge proaspăt,
cald, a carne crudă, carnea în lumina

neonului, trecând prin pustii şi părăsite, la
acea oră, curţi de şcoală, odihnindu-se
câteodată în dormitoarele goale, asta în
timpul vacanţelor, pe paturi fără saltele,

străbăteau piețe pustii deasupra cărora
mai agoniza vreun bec chior, un bec arzând
cu intermitențe, stingându- se și
aprinzându-se mereu, mici barăci de tir în

dreptul cărora se opreau proptindu-şi
coatele de lemnul murdar al tejghelelor
prăfuite, şi uneori traversau locuri virane,
unde creştea iarba sălbatică şi înaltă,

locuri cu cişmele care curgeau cât era
noaptea de lungă, îşi aplecau feţele obosite
şi lăsau să curgă peste ei acea apă
răcoroasă şi binefăcătoare, şi se îndepărtau

de acele fântâni şi susurul apei lor îi mai
întovărăşea o bucată de timp, treceau prin
dreptul unor ferestre puternic luminate, şi
prin ferestrele luminate vedeau umbrele

celor care erau înăuntru, mişcându-se
încoace şi încolo într-un du-te-vino
neîntrerupt, treceau prin dreptul vitrinelor
cu manechine despuiate şi oarbe fără să le

vadă, vitrine pe care din cauza frigului
crescuseră mari flori de gheaţă, treceau pe
lângă ziduri înalte şi mâncate de igrasie şi
uneori frânţi de oboseală se sprijineau de

ele, ca după aceea să pornească din nou la drum.

Profitând de câteva zile frumoase, zile în care zăpada încetă să mai cadă, un

cer strălucitor şi albastru boltindu-se deasupra întinderilor albe, cuprinşi de o neaşteptată bună- dispoziţie - era destul de plăcut să mergi prin zăpada aceea

foşnitoare şi imaculată - inventară jocuri
mai vesele, şi în acelaşi timp mai subtile şi
mai complicate. Captivul trebuia să stea la
o anumită distanţă de cei doi însoţitori,

distanță fixată foarte exact de dinainte, să
zicem zece sau cinsprezece metri, să spună
foarte încet o frază, sau doar un singur
cuvânt, câștigător dintre cei doi însoțitori

fiind cel în stare să reproducă foarte exact fraza sau cuvântul spus în şoaptă. La început, captivul, ca să nu-i supere, alese cuvintele cele mai frumoase şi mai delicate

cu putinţă, cuvinte care-i erau şi lui foarte dragi. După ce-şi notau totul în carneţel, îşi mişcau capul în semn de mustrare... „Alege intenţionat, spuneau ei, cuvinte urâte ca să

ne mâhnească." Zadarnic încerca deţinutul
să-i convingă că auziseră greşit. Că absolut
altul fusese cuvântul pronunţat de el, cei
doi nu voiau în ruptul capului să se lase

convinşi. „Nu întâmplător, nu întâmplător,
spuneau ei, dând cu tristeţe din cap şi
privindu-l pe captiv cu multă suspiciune.
„Să mai încerc o dată", se ruga atunci

captivul, şi însoţitorii îi dădeau încă o şansă. Din nou el spunea în şoaptă câte un cuvânt şi din nou însoţitorii înţelegeau greşit. „Cobe ce eşti!" îi strigau ei furioşi.

„Anume ai ales cuvintele astea urâte, ca să ne meargă nouă rău"... încercările captivului de a se dezvinovăţi erau inutile. Dar pentru că el continua să susţină în

gura mare că nu-i sunt înţelese cuvintele, însoţitorii hotărâră să reducă distanţa dintre ei. Optară pentru distanţa de şapte metri, dar şi de data asta, cu toate că

distanţa era mult mai mică, însoţitorii reproduseră, după părerea deţinutului, cu totul anapoda cuvintele şoptite de el. De la şapte metri hotărâră să reducă atunci

distanţa la cinci, şi pentru că rezultatul şi de data asta fu acelaşi, reduseră distanţa la trei metri. Cuvintele fură receptate cu ceva mai mare uşurinţă, doar că, mai ales

consoanele, continuau să creeze confuzii. Şi cum e suficient într-un cuvânt ca o consoană să fie greşit înţeleasă pentru ca respectivul cuvânt să se schimbe cu

desăvârşire, şi de această dată cuvinte sau fraze întregi îşi modificară cu desăvârşire înţelesul. Hotărâră atunci să joace un fel de telefon fără fir: deţinutul şoptea un cuvânt

oarecare în urechea unuia din însoţitori, iar acesta îl şoptea în urechea celuilalt. Şi aşa, însă, cuvintele ieşiră total schimonosite şi modificate. Astfel, odată cuvântul ultim fu

receptat de cei doi însoţitori ca „pumn" şi ei dădură cuvântului semnificaţia unei ameninţări făţişe, considerându-l o adevărată provocare. „Ne ameninţi, hai?"

spuseră ei şi din acea clipă deveniră mult mai circumspecţi. „Vi s-a părut, se justifica deţinutul, n-aţi auzit bine." „Uite, am văzut ulmul ăsta din faţă, şi mi-a venit, aşa, nu

ştiu cum, să-i spun numele" „Te cam joci cu cuvintele", spuse unul din însoţitori. Interesant că pe măsură ce înaintau în joc, urechile celor doi însoţitori deveneau tot

mai surde. La un moment dat renunțară
chiar să reproducă vorbe cât de cât
asemănătoare celor spuse de captiv,
inventând, după bunul lor plac, altele,

cuvinte cate nu mai aveau absolut nici o legătură cu cele ale captivului. Cuprins de disperare, acesta, în loc să-şi mai şoptească vorbele, conform înţelegerii, începu să le

spună în gura mare, doar, doar vor ajunge nefalsificate la urechile însoţitorilor, dar fu zadarnic, pentru că aceştia spuneau tot cuvintele pe care le voiau ei, şi atunci

captivul începu să strige. Soarele, zăpada, copacii, păsările, striga el cât putea de tare, păsărelele, striga el, degeaba, pentru că însoţitorii deveniseră parcă surzi cu

desăvârşire, tot alte cuvinte receptau. „Am spus maşină de scris, pe cuvântul meu, am spus maşină de scris", se dezvinovăţea deţinutul. „Las' că ştim noi", spuneau

însoţitorii scandalizaţi la culme, „acum
încerci să scapi basma curată. De ce crezi
tu că suntem noi aici?" întrebau ei. „Ca să
auzim tot ce spui, pentru asta suntem, să-ţi

intre bine în cap". Captivul se gândi că
mult mai înţelept ar fi să tacă din gură şi
un timp refuză să mai participe la joc.
Toate încercările celor doi însoţitori de a-l

face să vorbească fură zadarnice. „Vă iubesc", spuse după un timp captivul, nemaiputând să rabde. „Vă iubesc ca pe fraţii mei", strigă el cu lacrimi în ochi. „Ne

urăşte ca pe duşmanii lui", reproduseră
însoţitorii şi începură din nou să-l
burduşească.

Privindu-l pe prizonier, care mergea între ei liniştit, fără să scoată o vorbă, cei doi însoţitori se străduiau să-i afle gândurile. Descoperindu-i oboseala după

zvâcnetul ceva mai pripit al venei subţiri de la tâmplă, pe care acesta o avea destul de scoasă în evidenţă, cei doi se bucurau. „A obosit şi el", îşi spuneau ei cu satisfacţie,

privindu-i tâmpla. Totuşi puterea captivului de a rezista îi uimea de-a dreptul. Ei ştiau foarte bine că deţinuţii, datorită regimului aspru al detenţiunii, aveau în general

organismul slăbit şi o stare de sfârşeală
normală la nişte fiinţe prost hrănite şi
lipsite de lumina binefăcătoare a soarelui...
Ca să se convingă cam până unde poate

merge rezistenţa captivului, îl supuseră unor probe într-adevăr esenţiale, pe care acesta însă le trecu cu succes. Astfel, pe un ger de minus douăzeci de grade îi

porunciră să meargă numai în cămaşă şi chiloţi, iar deţinutul se conformă dorinţei lor fără să scoată o vorbă. El merse kilometri întregi, fără să se plângă o

singură dată de frig. Nici dinţii nu-i clănţăniră, nici corpul lui nu avu acel tremur specific pe care îl aduce cu el în organism frigul. Merse calm, dezbrăcat,

prin frigul îngrozitor, desculț, doar în ciorapi, prin zăpadă, cu același pas uniform care-i scotea din minți pe însoțitori. Și când se opri, era în apropierea unui zid înalt, se

prăbuşi pe spate tot fără să spună un cuvânt. Rămase nemişcat acolo, într-o stare vecină cu leşinul, şi cei doi însoţitori trebuiră să-l ridice cu forţa, să-l frece bine

ca să-i dezmorţească mădularele, ajutându-i să se îmbrace în mare grabă. Unul dintre ei îi suflă chiar în gură ca să-l trezească la viaţă. Când captivul deschise ochii, cei doi

însoţitori nu mai putură de bucurie. „Ţi-e frig, nu-i aşa?" întrebară ei într- un glas, aplecându-se mult şi cu afecţiune asupra lui. „Mă cam ia cu frig, recunoscu

în ce priveşte condiţiile în care urma să aibă loc călătoria, ele nu erau, bineînţeles, aceleaşi pentru toţi trei. E destul să amintim hrana însoţitorilor, cu

totul diferită de cea a deţinutului:
însoţitorii aveau la masa de prânz mâncare
caldă - şi-o pregăteau singuri pe un primus
care, deşi cam fila, putea fi utilizabil - pe

când prizonierului i se repartiza
întotdeauna hrană rece, şi numai din când
în când, în zilele de sărbătoare, câte o cutie
de conserve. Mai amintim că însoţitorii

aveau la fiecare masă patru bucăţi de pâine, pe când deţinutului i se repartizau numai trei. Pe deasupra, pâinea însoţitorilor era albă, pe când captivului i

se dădea pâine neagră, iar feliile acestuia
erau mult mai subţiri tăiate. însoţitorii erau
conştienţi de aceste diferenţe, având grijă
în acelaşi timp să evite şi eventualele

familiarităţi care, oricum, în timpul unei călătorii s-ar fi putut ivi. Aşa că deţinutul mânca întotdeauna singur, după ce terminau de mâncat însoţitorii. Nu s-ar

putea spune însă că aceştia erau cu totul lipsiţi de generozitate: se întâmpla de multe ori ca resturile rămase la masa lor, în loc de a fi aruncate, să fie oferite

deţinutului, completându-i-se în acest fel meniul, îmbrăcămintea însoţitorilor era şi ea mult mai bogată decât cea a deţinutului: pentru vară, ei aveau o uniformă uşoară şi

subţire, şi o altă uniformă dintr-o stofă
groasă şi foarte călduroasă, pentru iarnă.
îmbrăcămintea de corp era şi ea dintr-o
pânză foarte fină, şi aveau de asemenea

mai multe perechi de cizme şi chiar pantofi pe care să-i poarte după cum era vremea. Echipamentul deţinutului era mult mai sumar: un singur costum de haine pentru

toate anotimpurile. Nici o picătură de alcool pentru deținut, pe când însoțitorii purtau cu ei niște sticluțe plăcute la vedere, din care mai trăgeau câte o duşcă,

Spre seară, când începu să
burniţeze, unul dintre cei doi - prizonierul
era atât de abătut încât nu reţinu nici
măcar dacă vorbise cel din stânga sau cel

din dreapta lui - spuse ceva cu privire la vreme, în şoaptă, însă, murmurând cuvintele mai mult pentru el: „Scârboasă vreme", de exemplu, sau „Timpul ăsta

blestemat o să ne bage pe toţi în mormânt". Cuvintele se desprinseră de pe buzele omului ca să cadă la întâmplare în tăcerea grea care se lăsase peste ei, venind

parcă de undeva din afara lor, apăsând pe umeri ca o povară. Apoi continuará să meargă, călcând prin băltile murdare, împiedicându-se unul de celălalt, şi încă

înainte de a se lăsa scara, o lună subţire şi
palidă apăru la orizont, pe un cer aproape
transparent, o luna albă, ca de celuloid.
„Uite luna", spuse atunci prizonierul, şi cei

doi îşi ridicări în acelaşi timp privirile
uitându-se cu indiferenţă la astrul mort,
„Da, e lună nouă", spuse totuşi unul dintre
ei, într-un târziu, şi nici de data asta

prizonierul nu fu atent să vadă care dintre cei doi vorbise. „Lună, lună nouă, taie pâinea în două şi ne dă şi nouă", vorbi din nou acelaşi, şi toţi trei salivară simţind în

gură gustul proaspăt al pâinii. „Lasă
prostiile", spuse cu o voce joasă celălalt
fără să-şi ridice ochii. Apoi, privind drumul
pustiu, luna subţire şi palidă, drumul cu

băltoacele care începeau să prindă o
pojghiţă subţire, luna decolorată şi lividă,
se posomoriră, oftară din toţi rărunchii
privindu-l cu ură pe prizonier. „Te-a asurzit

Dumnezeu, că nu mai scoţi nici un cuvânt",
îl îmboldiră ei, împungându-l cu vârful
baionetei. „Lună, lună nouă, taie pâinea în
două şi ne dă şi nouă", spuse atunci repede

prizonierul, apoi tăiară pâinea cam veche, cam mucegăită, cu baioneta. „Te-ai săturat?" îl întrebară pe prizonier după ce terminară de mâncat. „M-am săturat",

Aveau însă un drum lung de făcut şi seara, de obicei, însoţitorii numărau kilometrii parcurşi de la o zi la alta. în zilele ploioase şi cu lapoviţă abia înaintau,

din pricina ploii sau ninsorii care la
încetinea mersul, precum şi a glodului
mocirlos prin care picioarele li se mişcau
cu greutate. Uneori, noroiul era atât de

mare, încât le trecea peste carâmbul
cizmelor şi atunci înjurau de mama focului.
Căzuseră, de asemenea, în iarna aceea
ninsori mari şi mersul prin zăpada înaltă

era şi el anevoios. în tot cazul călătoria lor se anunţa mult mai dificilă decât şi-o închipuiseră ei la început, drumul era mult mai lung decât li se păruse la prima

vedere. Oboseala devenea adeseori atât de atroce, încât mergeau cu ochii închişi, adormiţi pe jumătate, clătinându-se în mers, lovindu-se unul de celălalt. Li se

întâmpla chiar să adoarmă în timpul
mersului de-a binelea, şi atunci aveau
coşmaruri, scrâşneau din dinţi, spuneau
cuvinte pline de spaimă.

„Hai, trezeşte-te, îşi spuneau unul altuia, n-auzi, trezeşte-te." Prin geamătul tânguitor al vântului li se părea că disting glasul celor rămaşi acasă. Bineînţeles, totul

nu era decât o simplă iluzie, cei rămaşi
acasă erau mult prea departe, ca să mai
poată fi auziţi. Uneori, în nopţile de iarnă,
se auzea urletul fioros al lupilor, şi atunci

cei doi însoţitori se strângeau unui în altul de parcă ar fi căutat un loc ferit în care să se poată ascunde. Alteori, câte o vulpe roşcată le ieşea în cale, privindu-i o

secundă cu ochii ei galbeni, ca apoi să
dispară cu repeziciune în tufişuri. Toate
aceste animale le erau trebuincioase,
organizau, ca să le prindă, vânători,

reuşind chiar să vâneze vreo prepeliţă sau
vreun iepure sperios, asigurându-şi astfel
hrana fără să mai apeleze la proviziile luate
cu ei de acasă. Odată, în timp ce dormeau

adânc, nişte câini hămesiţi se apropiară de ei, trecându-şi limbile putrede peste faţa lor adormită. întâmplarea făcu însă ca prizonierul să se trezească, să se ridice în

picioare speriat, să-şi zornăie lanţurile de
la mâini, iar câinii, cuprinşi de spaimă, s-o
ia la fugă. Umbrele lor stăruiră un timp pe
zăpada albă, apoi se pierdură la marginea

orizontului nesfârşit. în toamna aceea
văzură tot felul de animale ciudate, de a
căror existenţă nu ştiuseră nimic, sau
aproape nimic...

Un platou nesfârşit pe care mergeau acum, ziua fierbinte de vară, aerul nemişcat şi tremurător în lumina soarelui, iarba pârjolită, galbenă, murdară, sub

picioare praful drumului ridicându-se în aer, încălţămintea lor ruptă, stâlcită, îmbâcsită de praf şi ei mergeau pe lăturalnice drumuri ale turmelor de oi, pe

drumuri crăpate de soare, doar din loc în loc câte un tufiş sălbatec, uscat pe jumătate, căcărezele oilor atârnând de crengi ca nişte fructe negre. Tocmai atunci

trecură copiii, în lungi cămăşi albe, cu
picioarele desculţe, crăpate şi murdare,
trecură pe lângă ei, şi ei stătură ascunşi în
dosul tufelor acelora prăfuite ca să nu fie

zăriţi. Copiii trecură, erau în căutarea tufelor de zmeură sălbatecă, alergau de la o tufă la alta, cantau dintr-un fel de fluiere minuscule, ţopăiau în ritmul cântecului şi

unul dintre însoţitori nu se putu abţine,
zvârli cu un bulgăre de pământ, îl lovi pe
un băieţaş în fluierul piciorului, acesta însă
nu se întoarse şi alerga să-i ajungă din

urmă pe ceilalţi. De după tufa în spatele
căreia stăteau ei ascunşi, îi văzură pe copii
îndepărtându-se, cotind la un moment dat
la stânga, urcând o cărăruie îngustă, care îi

ducea undeva foarte departe, spre păduricea care se vedea la marginea zării.

Zilele de vară se apropiau de sfârşit, nopţile erau încă fierbinţi şi ei dormeau pe

pământul cald şi bun, pământul care păstra
până spre zori căldura soarelui, simţeau
cum această căldură pătrunde în ei, dându-
le noi puteri pentru a-şi putea continua

călătoria, şi când soarele răsărea din nou,
în dimineţile răcoroase şi palide, o tristeţe
neaşteptată îi cuprindea, un dor greu de
suportat, şi se trezeau cu gândurile tulburi,

cu mintea încă buimăcită de somnul greu,
încărcat de vise ciudate, se întindeau pe
pământul uscat cu oasele frânte de
culcuşul lor tare şi soarele se înălţa tot mai

sus la orizont, şi atunci ei se ridicau din
ţărână gata să-şi continue călătoria,
povestindu-şi unul altuia visele de peste
noapte, şi era un soare din ce în ce mai

obosit, soare de început de toamnă, şi
uneori treceau, după ce aveau grijă să-şi
lepede încălţările, prin şuvoaie călduţe de
apă care le ajungea abia până la glezne şi

din apă se ridica spre ei aceeaşi misterioasă căldură a soarelui, dându-le noi puteri, ajutându-i să meargă mai departe. Trecuseră prin lanuri înalte de grâu şi

nările li se umpluseră de mirosul dulce al pâinii şi acum spre toamnă treceau prin lanuri nesfârşite de floarea soarelui, mult mai înalte decât ei, pierzându-se în ele.

Frunzele lor lipicioase li se prindeau de mâini, mirosul lor dulceag şi greu li se lipea de nări, florile lor mari şi galbene se ridicau spre cer deasupra capului lor.

Uneori începea să cadă o ploaie rece amestecată cu lapoviță, așa că se opreau din mers, căutându-și adăpost în vreo baracă părăsită. Se întâmpla ca acoperișul

barăcii să fie spart, ploaia cădea înăuntru, şi atunci căutau un loc mai uscat, mai ferit de ploaie. Bineînţeles că în cotlonul acela nu era loc decât pentru însoţitori, şi ploaia

aceea rece de iarnă îl pătrunse până la oase pe prizonier. Se îmbolnăvi foarte grav, pneumonie sau poate chiar dublă pneumonie, cine putea şti, pentru că nici

unul dintre însoţitori nu era priceput într-
ale medicinii. în tot cazul, deţinutul făcu
febră mare, şi cei doi neavând încotro îl
acoperiră cu ţoale de ale lor şi avură grijă

ca focul înjghebat în mijlocul barăcii să ardă tot timpul. Dar în ciuda faptului că era acoperit, deținutul se plângea tot timpul de frig. Ceaiul fierbinte pe care i-l pregătiră

însoţitorii nu avu nici un fel de efect, boala progresa văzând cu ochii, temperatura creştea şi ea, şi după o zi sau două îşi pierdu cu desăvârşire cunoştinţa. Cuvintele

pe care le scotea din gură n-aveau nici ele
nici o noimă, cei doi stăteau zadarnic
aplecați peste el ca să înțeleagă ce spune.
„Respiră?" se întrebau din când în când

unul pe altul cu îngrijorare. „Ce ne facem noi dacă moare?" îşi spuneau ei speriaţi. „Ce se alege de noi dacă moare?" se văicăreau cuprinşi de panică, gândindu-se

că în acest fel nu-şi vor putea duce până la capăt misiunea. Din când în când, deţinutul le făcea semn să se apropie şi atunci însoţitorii se aplecau să-l audă ce spune.

„Cred că vrea apă, îi e sete din cauza fierbinţelii", spunea unul din însoţitori şi-i aducea apă. Dar deţinutul răsturna cu un gest de protest apa şi cei doi îşi dădeau

seama că înţeleseseră pe dos cele spuse de captiv. „Aiurează", îşi spuneau ei. Stăteau atunci nemişcaţi, ascultându-l cum vorbeşte aiurea, cum bolboroseşte ceva

Seara scriau uneori scrisori celor pe care îi lăsaseră acasă, scrisori lungi în care povesteau amănunţit cele mai neînsemnate întâmplări ale călătoriei. Frazele se

constituiau însă cu destulă greutate şi
mintea lor obosită de drum găsea cu mari
eforturi cuvintele cele mai potrivite,
cuvinte care să exprime cât mai exact tot

ceea ce simţiseră ei în decursul acestei călătorii. Şi dacă întâmplările erau destul de uşor de relatat, greul începea atunci când ei se străduiau să-şi exprime

gândurile ascunse, grijile şi temerile lor permanente. Voiau să ştie totul: dacă operaţia care urma să i se facă unuia din copii reuşise, dacă crizele de ficat ale

mamei se repetau cu aceeaşi regularitate,
dacă femeile lor înainte de a se lăsa
cuprinse de somn se gândeau la ei, voiau
să ştie cât mai exact cu putinţă filmul

acestor gânduri. Astfel, scrisorile lor lungi, cu greşeli de ortografie, erau construite mai mult din întrebări, acest caracter interogativ dându-le un patetism care ar fi

impresionat pe oricine. Din păcate, însă, toate aceste întrebări rămâneau lipsite de răspuns, pentru că în această călătorie, cu un itinerar atât de complicat, greu o

scrisoare ar fi putut să-i ajungă din urmă.
în timp ce îşi scriau epistolele - aplecaţi
deasupra petecelor de hârtie de care îşi
făcuseră rost cu mare greutate, repetând

în şoaptă cuvintele înainte de a le aşterne - deţinutul le ascuţea creioanele. Datorită zelului cu care scriau, cât şi pentru că, nefiind prea obişnuiţi cu scrisul, apăsau

prea tare cu vârful creionului pe hârtie,
vârful se rupea de cele mai multe ori. Ca să
poată executa această muncă, cei doi
hotărâtă să-i scoată deţinutului, bineînţeles

numai în timpul lucrului, lanţurile de la mâini. Captivul ascuţea liniştit creion după creion, cu o pricepere într-adevăr impresionantă şi creioanele erau atât de

Şi erau zile şi nopţi de când mergeau fără să se oprească, nopţi friguroase de toamnă, nopţi fără lună, orbecăind prin întuneric, împiedicându-se din când în când

de cel din stânga ori din dreapta, înjurând
cu voci groase şi răguşite, nopţi în care
satele pe lângă care treceau, ocolindu-le,
dormeau liniştite şi indiferente în faţa

existenţei lor de pribegi, înveliţi în
mantalele lor friguroase, prin care
pătrundea vântul, dispărând uneori în câte

o groapă, de unde reuşeau să iasă doar pe brânci.

întunericul era atât de dens, încât era absolut necesar să facă un popas, şi

atunci el, prizonierul, fu cel care îi rugă să se oprească arătându-le rănile de la picioare. Se opriră într-o gară, undeva în plin câmp, departe de orice așezare

omenească, încercând să se uite pe
fereastra înghețată îl văzură ca prin pâclă
pe impiegat stând cu capul răsturnat peste
dosarele de pe masă, văzură mâna întinsă a

impiegatului cu fanionul roşu căzută de-a
lungul scaunului, chipiul dat uşor pe ceafă,
văzură ceasul de pe perete care-şi continua
tic-tacul monoton, şi când bătură în geam,

impiegatul se trezi, îi privi la început cu neîncredere, mai ales pe el, prizonierul, ale cărui mâini erau legate. Până la urmă, impiegatul se mai liniști şi le dădu chiar o

jumătate de pâine neagră, pe care o împărţiră în trei, şi ei îl rugară să-i lase să doarmă în sala de aşteptare. Cum sala de aşteptare era în reparaţie şi închisă,

impiegatul le propuse să doarmă în turnul de apă. Urcară deci în turn, bineînţeles că prizonierului îi venea cel mai greu să se urce din cauza lanţurilor, atât de greu încât

cel din stânga lui, cuprins pe neașteptate
de milă, se oferi să-i ducă el raniţa până
sus. El refuză însă, se obișnuise cu ea, așa
că mai mult târându-se urcă scările până

ajunseră până sus şi acolo se târî pe
cimentul murdar şi rece, răceala
cimentului răcorindu-l puţin. Rămase aşa
un timp, până când răceala aceea pătrunse

în el, apoi se ridică, se sprijini de zid şi
refuză să mai răspundă la întrebările
celorlalţi, murmurând un fel de cântec naiv
şi sincer, pe care-l învăţase demult, în

copilărie. îi urmări pe cei doi cum se luau
la întrecere, scuipând amândoi în acelaşi
timp, curioşi să vadă al cui scuipat ajunge
mai repede jos, şi ascultând încordaţi

plescăitul scuipatului pe ciment. în cele din
urmă ajunseseră la concluzia că e mult mai
simplu să folosească pietricele şi unul din
ei chiar coborî întorcându-se cu buzunarul

plin de pietricele. Numărau până la trei şi
lăsau pietricelele să cadă în aceeaşi clipă,
iar când acestea ajungeau jos, se certau,
fiecare susţinând că pietricica lui a ajuns

mai repede. Apoi, prizonierul aţipi, adormi chiar, în vreme ce însoţitorii îşi continuau jocul şi certurile. Când se trezi, ei tot se mai jucau, între timp răsărise şi luna mare

şi strălucitoare şi el îi văzu stând aplecaţi
peste parapetul turnului de apă, aruncând
în acelaşi timp pietricelele şi certându-se
dacă vreunul dintre ei, trişând, arunca

pietricica înaintea celuilalt. Apoi, însoţitorii
renunţară la jocul acesta şi concursul pe
care-l inventară era astfel: alergau pornind
amândoi în aceeaşi clipă, câştigător fiind

cel care ajungea mai repede jos. Cum scările erau cam strâmte, se loveau unul de altul, întâmplându-se de câteva ori să se rostogolească pe scări. în acest caz,

concursul era anulat, competiția pierdută, şi atunci o luau amândoi din nou de la început. După aceea organizară concursul invers: adică acum câştigător fiind cel care

ajungea mai repede sus. Şi prizonierul îi vedea urcând transpiraţi şi gâfâind, şi după un timp se plictisi de competiţia asta a lor, care nu mai lua sfârşit şi atenţia îi fu atrasă

de cele ce se petreceau jos, pe peronul gării. Pe peron erau acum doi impiegaţi, şi nu unul ca la început, amândoi în uniforme albastre şi chipie albe cu cozoroc. Doi

impiegaţi care, spre uimirea captivului, îşi aruncau chipiile peste linia ferată să vadă care dintre ei reuşeşte să-l arunce mai departe. Impiegaţii inventară apoi un alt

joc: prizonierul îi văzu urcând nişte scări
de pompieri, câştigător fiind cel care se
urca mai repede pe acoperişul gării,
prefăcându-se că stinge un foc imaginar. în

cele din urmă apărură şi soţiile
impiegaţilor şi chiar şi pompierii. Soţiile
interpretară, pe rând fiecare, aria
principală din Traviata şi marele premiu îl

obţinu cea care reuşi să atace o acută,
apoi, în timp ce soţiile impiegaţilor cântau,
de data asta ceva din Trubadurul, veni un
tren încărcat cu marinari, care, goi până la

jumătate şi muşchiuloşi, aplaudară şi zâmbiră cu toţi dinţii. Câştigătoarea concursului fu ridicată pe braţe de către marinari şi profund aclamată. Dar

competiţia continuă, şi de data asta cu
toţii, impiegaţii, marinarii, soţiile
impiegaţilor, pompierii şi bineînţeles cei
doi bărbaţi care între timp coborâseră cu

prizonierul din turn, organizară un mare concurs: cineva hotărî să se meargă în echilibru pe linia ferată, câştigător fiind cel

care reuşea să parcurgă cea mai mare
distanţă fără să pună
0 clipă piciorul pe pământ. Se înşiruiră deci
pe linie, unul în spatele celuilalt, şi arbitru

fu ales prizonierul, care oricum nu avea cum să participe la concurs din cauza lanţurilor. Apoi alergară peste un câmp cu maci roşii, trecură printr-un lan de grâu şi-l

făcură harcea-parcea. „Mamă, îşi spuse prizonierul, ăştia toţi aleargă, aleargă, şi eu sunt singur. Nu mă părăsi, mamă, tocmai acum, când am mai multă trebuinţă

de tine, ca oricând", se rugă el. Plânse prizonierul cu capul sprijinit de zidul rece al turnului de apă, odată cu trenurile care

treceau cu mult zgomot prin spatele lui, şi între timp se făcuse ziuă.

Mergeau pe un drum pustiu, sub un cer imens boltit deasupra lor, un cer care

spre seară căpăta întotdeauna culoarea
sângelui, până când întunericul cădea
peste ei şi atunci, bâjbâind prin noapte, ei
continuau totuşi să meargă, prizonierul la

mijloc, la stânga şi la dreapta cei doi
însoţitori, toţi trei cu ochii injectaţi de
oboseală, continuau să meargă încet şi
şovăind pe drumul care se întindea

înaintea lor fără să se sfârşească vreodată,
şi toamna trecu, frunzele copacilor, după ce
lucină o vreme ca nişte făclii, se scuturară,
şi ei continuau să meargă bocănind cu

bocancii lor putrezi pe pământul înghețat,
înaintau cu greutate prin ninsoarea
pufoasă, albă, strălucitoare, ei trei,
singurele siluete negre pe întinderea albă,

aruncând umbre firave pe zăpada sticloasă
de sub picioarele lor, apoi prizonierul se
îmbolnăvi, îl durea gâtul, avea o adevărată
rană în gât, încât de durere scâncea încet,

în aşa fel ca ceilalţi să nu-l audă, saliva
caldă, dulceagă
1 se aduna în gură şi el o scuipa, de înghiţit
nu mai putea s-o înghită, te doare, mă, îl

întrebau cei doi, mă doare, răspundea prizonierul, şi atunci cei doi însoţitori îi dădură fularele lor groase, făcute cu multă grijă de nevestele lor acasă, îi dădură

ultimele aspirine pe care le aveau cu ei, iar
când prizonierul simţea că nu-l mai ţin
puterile, îl sprijineau să nu cadă, rămânea
o vreme nemişcat sub ninsoarea densă;

opacă, asemenea unui zid de vată, o auzea
foşnind insinuant în jurul lor, apoi porneau
din nou prin zăpada care crescuse atât de
mult încât le ajungea aproape la genunchi,

cuprinşi de somn, dacă mai ninge aşa, o zi-
două, ajunge zăpada până la grindă,
spunea unul dintre ei, dacă tot ninge aşa n-
o să mai putem ajunge, adăuga el, de ajuns

ajungem noi, fii fără frică, îl liniştea
celălalt, şi toţi se străduiau să vadă ceva
dincolo de zidul gros al ninsorii; noaptea
însă era mai greu, noaptea îşi aprindeau

toţi trei lanternele şi înaintau prin zăpadă
cu lanternele aprinse, mici breşe în
întunericul îngheţat din jur, noaptea
înaintau fără să scoată nici unul o vorbă,

din când în când se auzea doar tuşea seacă
a prizonierului, sau, ca să nu adoarmă
cumva în mers, hotărâseră să cânte toţi trei
vechi marşuri cazone, vocile lor răguşite şi

aspre, stridente şi afone se auzeau până
departe în întunericul din jur, cuvintele
îngheţau, rămâneau suspendate în aer,
semănând parcă unor ţurţuri de gheaţă,

strălucitori sub lumina lunii, şi când se
hotărau totuşi să se oprească şi să se
odihnească, îşi făceau culcuşul în grajduri
mirosind dulceag a baligă şi a fân, lângă

burţile calde ale animalelor. Iarna deveni ceva mai blândă, zăpada începu să se topească şi abia atunci începură ploile.

Cum ploile ţinură cât fu primăvara de lungă, îmbrăcămintea începu să le putrezească. în zilele în care ploaia încetinea şi ieşea un pic de soare, aburi se

înălţau din ţoalele lor ca dintr-o locomotivă.
„Nişte umbrele nu ne-ar strica", îşi
spuneau ei, în vreme ce le dârdâiau dinţii
în gură de frig. Se consolau însă cu gândul

că de atâtea ploi umbrelele ar fi putrezit,
așa cum li se întâmplase la începutul
călătoriei. Se gândeau aproape cu
admirație la materialul trainic din care

erau făcuţi, căci cu toate ploile alea
pişăcioase nu începuseră însă să
putrezească şi ei împreună cu nenorocita
lor de îmbrăcăminte. E adevărat însă că în

schimb urinau ceva mai des decât de obicei
şi asta se întâmpla, desigur, şi pentru că,
fără să ştie, corpul lor absorbise totuşi
ploaia, şi toată cantitatea aceea de lichid

trebuia la urma urmei eliminată într-un fel. Grea de suportat era mai ales ploaia care cădea în timpul nopţii, ploaia care îi prindea de pildă în plin câmp, de nu aveau

unde să se ascundă, ploaia care sosea pe
neaşteptate, în vreme ce ei erau cufundaţi
în cel mai adânc somn; cum adormeau de
cele mai multe ori culcaţi pe spate cu gura

larg deschisă, gura li se umplea cu apă şi le oprea respiraţia, şi se trezeau sughiţând, gata-gata să se înece. Alteori începea să cadă o ploaie călduţă, asta ceva mai târziu,

în zilele de început de vară, şi în astfel de
zile era plăcut, după-amiezile mai ales, să
dormi puţintel în timp ce ploicică aia
continua să cadă deasupra ta, te simţeai nu

ştiu cum, de parcă ai fi un prunc care se află încă în pântecele mamei, sau de parcă ai fi adormit, fără să ştii, într-o baie călduţă. Băltoaca aia căldicică te

predispunea la visare! Odată adormiră fără
să-şi dea seama lângă albia unui râu, şi
peste noapte apele râului se revărsară,
ieşiră din matcă, şi fu cât pe aci să-i ducă

Dacă se întâmpla totuşi să iasă şi soarele,
atunci stăteau toţi trei culcaţi pe spate, cu
gura larg deschisă, în acest fel razele

soarelui pătrundeau în ei şi îi încălzeau pe dinăuntru.

Cele mai hulite erau însă ploile care veneau pe neaşteptate. Se culcau seara sub

un cer acoperit cu stele, un cer puternic
luminat de lună, pe care îl priveau uimiţi
până când ochii li se închideau de somn,
pentru ca peste noapte, când dormeau

liniştiţi iară să bănuiască nimic, vremea să
se schimbe din senin, să înceapă să cadă
ploi urâcioase fără ca ei să le simtă -
dormeau de obicei ca duşi din cauza

oboselii adunate. Dimineaţa se trezeau uzi până la piele, cu dinţii clănţănind. Ploile astea parşive, care îi luau cu totul pe nepusă masă, erau considerate de ei

duşmanul cel mai periculos, aşa că
întotdeauna înainte de a adormi erau foarte
atenţi la durerile din oase provocate de
reumatism - din pricina ploilor se aleseseră

şi cu un reumatism de toată frumuseţea -
aceste dureri anunţându-le cu exactitate
posibilitatea schimbării timpului. Aşa că
începură să fie mai bănuitori, nu se mai

lăsară înşelaţi de frumuseţea mincinoasă a timpului. Când vremea se anunţa ploioasă, aveau grijă să-şi facă culcuşul peste noapte undeva, de pildă, în apropierea unui zid

înalt, dormeau de-a-n picioarelea, sprijiniți
de zid, cu timpul se obișnuiseră să doarmă
și-n picioare, ploaia se izbea cu furie de
zid, se oprea în el, fără să ajungă până la

ei, care erau de partea cealaltă. în astfel de cazuri se gândeau aproape cu afecţiune la zidul care îi apăra! Bineînţeles că nu întotdeauna găseau un zid care să-i apere.

Să ridici aşa peste noapte un zid până se lasă seara şi până nu începe ploaia, era un lucru imposibil. Se mulţumeau atunci să-şi sape în pripă o groapă, nici prea largă, nici

prea adâncă, în care intrau la repezeală cu
toţii. îşi puneau veşmintele deasupra şi
stăteau acolo cât era noaptea de lungă.
într-un târziu adormeau, era şi susurul ploii

care dădea o stare plăcută de somnolenţă,
şi se trezeau dimineaţa, în zori. Ieşeau din
groapă, unul câte unul, ştergându-se unul
pe altul de pământ, şi sufletul li se umplea

de bucurie, pentru că ziua era senină şi
undeva deasupra lor, în înaltul cerului,
strălucea curcubeul.

Totul ar fi fost probabil mult mai uşor de suportat, dacă n-ar fi fost gările în care trebuiau să aştepte. Gări imense, cu săli de aşteptare aglomerate, la maximum,

în care îşi găseau cu greutate un loc unde
să se aşeze. în acea perioadă, trenurile
aveau de obicei întârzieri mari, şi când
totuşi, după zile întregi de aşteptare, trenul

sosea, cei care aşteptau se ridicau de la
locurile lor buimăciţi de somn şi se
repezeau împleticindu-se spre ieşire,
uneori petrecându-se chiar grave confuzii,

în sensul că altul era trenul anunţat, încât bieţii oameni se trezeau pe neaşteptate în vreun tren care mergea într-o direcţie exact opusă celei dorite. Pândeau locurile

eliberate la sosirea unui astfel de tren, se repezeau să le ocupe, temători ca nu cumva alţi solicitanţi să fie mai iuţi de picior decât ei, dar se întâmpla uneori să

nu soseaască nici un tren, trecea chiar
noapte după noapte, zi după zi - şi era în
ianuarie, gerurile de la începuturile lui
ianuarie - fără ca cineva să se ridice şi să

plece, fără ca cineva să-şi părăsească locul,
fără ca vocea din difuzor să vestească un
nou tren, ei pândeau însă, aşteptau mereu,
apoi hotărâră să facă cu rândul, doi din ei

dormeau şi unul rămânea treaz; se
schimbau din oră în oră, la început oamenii
din sala de aşteptare uitându-se cu
suspiciune la ei, ba uneori chiar cu milă, şi

nu le-a fost uşor să se contopească în masa de oameni care aştepta, cele mai chinuitoare fiind pentru ei acele momente în care trenurile se auzeau venind într-

adevăr, dar treceau fără să se oprească,
rapide şi uneori chiar trenuri
internaţionale, şi atunci prin geamurile
mari ale sălii de aşteptare pătrundea

lumina răsfrântă de ferestrele trenurilor,
fascicole de lumină descoperindu-i pe cei
adormiți, frânți de oboseală, asemenea
unor reflectoare luminoase. Uneori,

în iarna aceea călătoriră mai ales cu trenul. Trenurile erau însă supraaglomerate şi cu mare greutate reuşeau să se urce. Mai ales trenurile de

noapte, era o iarnă în care lumea călătorea
foarte mult, şi cum în general trenurile
erau prost încălzite se strângeau înfrigurați
unii în ceilalți, se încălzeau unii de la alții,

cu toate că, uneori, mirosul de sudoare
omenească, putoarea grea a hainelor
îmbibate de apă, ninsese mult în iarna
aceea, o ninsoare apoasă, care pătrunsese

în haine până la piele, devenea greu de suportat; dormeau de-a-n picioarelea, răsucindu-se prin somn, şi din cauza oboselii aveau uneori vise urâte. Totuşi se

întâmplă odată ca ei să prindă unul din
acele trenuri internaţionale în care se
călătorea atât de comod, reuşiră să urce,
cu toate că la început conductorul trenului

îi privi cu mare suspiciune, de altfel trenul
era aproape gol, pentru că era o perioadă
destul de încordată din punct de vedere

internaţional, şi călătoriile dintr-o ţară în alta erau limitate.
Cei trei, captivul şi păzitorii lui, putură să se lăfaie în voie, în compartimente elegante

şi bine încălzite, în care stăruia un miros
de portocale şi de băutură fină, urmărind
cum trenul se opreşte doar în gări
importante, cum o lume elegantă şi distinsă

coboară cu solemnitate. Asistară la un moment dat chiar la coborârea pe peron a unei celebre actrițe, Brigite. Brigite, strigară ei într-un glas, recunoscând-o cu

bucurie, altădată într-o gară coborî şi o mare personalitate politică, mulţimea ovaţiona, orchestra cânta, armata dădea onorurile şi toate celelalte. Era într-adevăr

foarte plăcut să călătorești cu astfel de trenuri internaționale, își spuseră cei trei, căutându-și reciproc păduchii prin hainele jegoase. Păcat însă că prin geamurile

înghețate și acoperite de o dantelărie
superbă nu se putea zări mare lucru și ei
erau atât de dornici să admire peisajul.
Geamurile erau înțepenite din cauza

gerului, era imposibil să le poţi deschide. Aburind geamul, ei reuşiră totuşi să facă mici cerculeţe, prin care vedeau, bineînţeles, o porţiune foarte restrânsă din

ceea ce se întâmplă dincolo de geam.
Vedeau ca prin niște ocheane minuscule,
doar că, în afara gărilor, mare lucru nu
prea era de văzut, peste tot întinderi

nesfârşite de zăpadă. Uneori totuşi, prin dreptul ferestrei, luându-se poate la întrecere cu trenul, galopau cai, cai cu pielea asudată şi aburindă, sau care

rămâneau în urmă, prăbuşindu-se în zăpadă, gâfâind osteniţi, cu capetele îndreptate spre trenul care-i depăşea cu repeziciune. Pe măsură ce trenul se

îndrepta spre regiuni mai puţin importante,
cu o populaţie mai rară, devenea din ce în
ce mai gol, şi călătoriră un timp într-un
vagon în care nu mai era nimeni în afara

lor, ba, de curiozitate, trecură şi în vagonul vecin, care de asemenea era pustiu, şi cum era târziu, la lumina palidă a becurilor care se aprindeau şi se stingeau mereu,

coridorul şi compartimentele goale erau
cât se poate de deprimante. Aproape
înfricoşaţi, ei trecură dintr-un vagon într-
altul în căutarea vreunui călător întârziat

ca şi ei, dar şi celelalte compartimente şi vagoane erau pustii, aşa că îi cuprinse o uşoară teamă. Teamă accentuată mai ales de faptul că trenul în ultima vreme, să fie

mai mult de două nopţi şi o zi, nu mai
oprise în nici o gară, ori era foarte puţin
probabil ca în acele ţinuturi gările să fie la
o aşa mare distanţă unele de altele. într-un

compartiment însă, şi tocmai la extrema cealaltă a trenului, descoperiră o femeie care dormea, o femeie îmbrăcată destul de caraghios pentru vârsta ei, în culori vii, cu

tot felul de volănaşe şi panglicuţe peste tot,
toate aceste volănaşe contrastând însă
ciudat cu pantofii bărbăteşti din picioare,
nişte pantofi cu talpă groasă, butucănoşi,

pantofi care aveau un număr mare,
patruzeci şi doi sau patruzeci şi trei, cu
nişte ciorapi traşi până deasupra
genunchilor, din lână aspră, ciorapi rupţi şi

cârpiţi în dreptul genunchilor ca la copiii neastâmpăraţi. Cineva deci călătorea împreună cu ei, şi tocmai atunci, în vreme ce ei o priveau, femeia se trezi din somn şi

îi privi buimacă, apoi le surâse prietenos, ducându-şi degetul la buze.

Călătoria se prelungise însă neaşteptat de mult.

Erau dimineţi în care se trezeau cuprinşi de înfricoşare. Erau convinşi că în drumul parcurs de ei până atunci intervenise la un moment dat o greşeală

care trecuse neobservată, imposibil de
depistai însă, o mică fisură, un drum cotit
din eroare la stânga, de exemplu, când ar fi
trebuit s-o facă la dreapta, ceva aparent

lipsit de importanţă, dar în fond esenţial pentru destinul călătoriei lor.

Ar fi fost inutil însă să se întoarcă înapoi, nu le rămânea decât să meargă

orbeşte înainte, condamnatul la mijloc, ei,
însoţitorii, la stânga şi la dreapta lui, cu
speranţa că toate aceste drumuri

întortocheate pe care ei le parcurg îi vor ajuta să regăsească drumul cel bun.

Alteori erau convinşi că merg foarte bine, în fond la plecare nimeni nu ţinuse să

precizeze durata călătoriei. „Aveţi un drum lung de făcut, li se spusese, şi atâta tot, un drum plin de greutăţi, dar vă descurcaţi

voi, suntem convinşi", iată tot ce li se spusese.

Câteodată aveau impresia că se apropiau de sfârşitul călătoriei şi se

bucurau atunci ca nişte copii, bucurie zadarnică însă, repede spulberată. îi dureau cumplit picioarele şi cizmele îi strângeau îngrozitor. Cerul atârna atât de

jos deasupra lor, încât aveau impresia că-i apasă pe umeri, îi simţeau greutatea copleşitoare. O dată, ajunşi în dreptul unui copac, se uitară pe hartă, le fu foarte, greu

să găsească copacul cu pricina şi din nou
avură impresia c-au greşit drumul fără să
poată şti când şi unde se săvârşise
greşeala. „Tu eşti vinovat", spuse unul

dintre ei. „Te-am întrebat dacă ţii minte şi tu ai spus că ai o memorie bună şi că nu uiţi niciodată nimic." „Sigur că ţin minte, spuse celălalt. La stânga, la dreapta, şi

după aceea din nou la stânga şi iarăşi la dreapta", spuse el itinerarul ca pe o poezie şi se uită triumfător la celălalt. „Nu-i adevărat, sări furios tovarăşul său de drum.

La dreapta întâi, şi numai după aceea la stânga, şi apoi din nou la stânga, şi numai după aceea la dreapta." „Nu-i nici cum am spus eu, dar nici cum ai spus tu nu e bine,

sări din nou primul. Dacă vrei să ştii, acum
îmi amintesc foarte exact: întâi la dreapta,
după aceea o luăm la stânga, mergem cât
mergem şi iar o luăm la dreapta, şi numai

după aceea, şi asta mult mai târziu, o luăm la stânga." „Şi noi cum am mers?" întrebă curios celălalt. „Păi noi am luat-o la stânga întâi, ţii minte, şi după aceea am luat-o la

dreapta." „Nu-i adevărat, sări celălalt, am luat-o din nou la stânga..." „Ai uitat tu, spuse primul, şi scoase din buzunar o hartă, o întinse pe genunchi şi începu să

explice." în tot acest timp, prizonierul stătea deoparte, nu se amesteca în discuție. Hotărârile le luau cei doi, lui nu-i rămânea decât să se supună. Tot studiind

harta, aceştia reuşiră într-adevăr să
reconstituie drumul, ajungând la concluzia
că respectaseră itinerarul până la ultima
încrucişare de drumuri. în centrul oraşului

prin care tocmai trecuseră, drumul o apucase în trei părţi şi în mod sigur ei n-o luaseră în direcţia bună. Făcură aşadar calea întoarsă, ajunseră din nou la aceeaşi

încrucişare, dar problema se complică din nou, pentru că ambele drumuri rămase erau la fel de ispititoare şi semănau atât de mult între ele, încât era mai mult decât

foarte greu să- ţi dai seama care era într-
adevăr drumul cel bun. Hotărâră să arunce
cu banul, dacă e cap s-o ia la stânga, dacă
e pajură s-o ia la dreapta. Ieşi pajura, dar li

se păru periculos totuşi să se lase în voia hazardului. După o vreme destul de îndelungată, cel din dreapta prizonierului hotărî s-o apuce pe drumul din stânga, iar

cel din stânga susținea că în mod sigur drumul cel bun era cel din dreapta. Polemica degeneră într-atât, încât după o vreme se luară chiar la bătaie. Prizonierul

stătea la o parte fără să se amestece în cearta lor şi ei îi dădură nişte bomboane cu care să-şi facă de lucru, aşa că el sugea liniştit bomboanele. Cum nu ajunseră la

nici un rezultat, cel din stânga o luă pe drumul din dreapta, însoţit de prizonier, iar cel din dreapta o luă pe drumul din stânga, singur. Până la urmă însă îşi dădu seama că

aşa, de unul singur, drumul lui nu avea nici un sens, prin urmare se întoarse şi îi ajunse din urmă pe cei doi.

înaintau cu greu prin cenuşa fierbinte, pentru că erau acum în plină vară, cât vedeai cu ochii înaintea şi în spatele lor, câmpia, întinsă şi arsă de

soarele ucigător de fierbinte, transpirau şi
din când în când se opreau, înjurau
căldura, sau când ajungeau în dreptul unui
râu se aruncau aşa îmbrăcaţi în apa lui

răcoroasă şi în vara aceea aurie li se făcu
milă de prizonier, îi dezlegară mâinile şi
picioarele, trebuia s-o facem de mult, îşi
spuseră, lanţurile erau şi aşa inutile, de ce-

ar fugi în definitiv şi chiar dacă ar face-o,
până la urmă tot s-ar întoarce înapoi,
pentru că n-ar avea unde să fugă.
Prizonierul, fără lanţurile de la mâini şi de

la picioare, fu cuprins pe neaşteptate de o tristeţe ciudată. Amintirea unei îndepărtate libertăţi i se trezi în suflet, era liber îşi spuse, demult, îndepărtată libertate,

pentru totdeauna pierdută, şi primul lucru
pe care îl făcu după ce-i desfăcură lanţurile
fu să alerge ca un apucat prin miriştea arsă
de soarele primăverii, se rostogoli prin

iarbă, se aruncă aşa îmbrăcat în apa rece a unui râu, într-un cuvânt făcu o mulţime de lucruri necugetate. Cei doi crezură la început că de bucurie mintea prizonierului

o luase razna. „Acuşi te legăm, îi spuseră
ei, iar te legăm dacă nu te linişteşti.
Părerea noastră e să nu întinzi prea mult
coarda." Şi prizonierul se linişti deodată, se

întristă chiar şi o vreme nu mai schimbă cu nimeni o vorbă. Nopţile de vară erau calde şi senine şi ei dormeau sub cerul înalt, privind stelele care pâlpâiau depărtate şi

misterioase. Şi în timp ce prizonierul tăcea, învăluit într-o neaşteptată şi stranie mahmureală, cei doi însoţitori îşi aminteau cu plăcere de anii frumoşi de altădată, ani

în care erau alături de soţiile şi de copiii lor. „Băiatul cel mic, spuse unul dintre însoţitori, trebuie să aibă acum cam vreo nouă sau zece anişori. Când am plecat, era

Şi vara trecu, veni toamna cu ploi reci şi cu vânturi, şi în vreme ce mergeau, cel din stânga prizonierului se gândea, poate că e într-adevăr soţia lui, poate că

are dreptate, poate că într-adevăr i-am
furat fotografia, odată, demult, atât de
demult încât nu-mi aduc aminte, şi poate că
nici copiii aceia din fotografie nu sunt ai

mei, la urma urmei, ca să fiu sincer, îmi
vine şi greu să-mi amintesc foarte exact
câţi copii am avut, e posibil chiar ca
nevastă-mea să fi fost stearpă şi să nu-mi fi

făcut nici un copil, parcă totuşi, odată,
demult, într-un an, aplecat deasupra unui
leagăn, obrazul catifelat al copilului, poate
că am visat asta, nu eu, altul, sau poate am

citit într-o carte, mi-o amintesc însa cum
mergea uşor legănat, aplecată puţin
înainte, cu un anumit surâs al ei pe care
mi-l amintesc, dragul meu, spunea ca, ai

obosit, dragule, mâna ei rece răcorindu-mi
fruntea, odată demult, mă iubeşti, nu-i aşa?
„Da, spuse cel din stânga prizonierului, cu
voce tare, s-ar putea să ai dreptate, îi spuse

celuilalt, nu-mi amintesc, spuse el, un
întuneric, un gol, nesfârşit, poate că ea..."
„Ce?" întrebă celălalt. „Poate că ea e într-
adevăr soţia ta, spuse el. S-ar putea ca..."

„M-am gândit mult, spuse celălalt. Vara asta m-am gândit tot timpul, fără întrerupere. Adevărul e că nici eu, strigă el cu deznădejde în glas. Adevărul e că și

mie..., spuse el cu lacrimi în ochi, şi mie îmi vine foarte greu, adăugă şi se opri aproape speriat de cuvintele care îi ieşeau din gură. Mai e şi problema copiilor, povesti el mai

departe. în vreme ce tu dormeai, am privit
fotografia lor cu mare atenţie. La început
mi s-a părut că sunt într-adevăr ai mei, mi
s-a părut că-mi seamănă foarte mult, sau în

tot cazul dacă nu-mi seamănă mie, îi
seamănă ei, dar cu cât îi priveam mai mult,
cu cât mă uitam cu mai mare atenție la ei,
asemănarea dispărea ca prin farmec, ba

Ferestrele erau foarte înalte ca să poată vedea ce se petrece înăuntru. Prizonierul se urcă pe umerii unuia dintre însoţitori. Celălalt făcea eforturi zadarnice

să se cațere singur pe zid, pentru că ori de câte ori reușea să se prindă singur cu mâinile de pervazul ferestrei, acestea îi lunecau. „Ce vezi?" îl întrebară ei pe

prizonier de îndată ce acesta reuşi să privească înăuntru. „O femeie, spuse el, o femeie care citeşte." „Şi?"... întrebară cei de jos. „Acum, spuse prizonierul, a închis

cartea, şi-o pune lângă ea pe pat. Priveşte în tavan şi mângâie cartea cu degetele mâinii stângi, are nişte degete lungi şi foarte albe." „E frumoasă?" întrebau cei de

jos. „Aşa şi aşa", spunea prizonierul. Apoi, femeia ieşi din odaie, camera rămase goală. „Nu mai e nimic de văzut", spuse prizonierul şi coborî de pe zid. Se găseau în

curtea interioară a unui imobil cu mai
multe etaje, jur-împrejurul lor coridoare
strâmte, scările de lemn putred care
duceau de la un etaj la altul şi toate

luminile aprinse aruncând fâşii lungi şi galbene în curtea dreptunghiulară. Apoi, prizonierul se ridică din nou pe umerii însoţitorului. Acolo, în odaie, o bucătărie

modestă, cu covoraşe cam zdrenţuite pe
jos, femeia, micuţă, într-o haină de casă
veche, roasă la mâneci şi colorată, întoarsă
cu spatele la ei, aplecată deasupra

cuptorului, preocupată de mâncarea pusă
pentru cină, femeia aceea, pe care el o
recunoscu, nu auzi sau poate nu voia să
audă uşoara lui bătaie în geam, şoapta lui

înceată, cu gura aproape lipită de geamul murdar. Femeia nu se întoarse, zadarnice fură şoaptele lui, îşi făcea mai departe de lucru în jurul focului, zadarnic bătu el din

nou în geam pentru a nu ştiu câta oară, ea
rămânea mai departe întoarsă cu spatele la
el, aplecată deasupra cuptorului, apoi o
văzu aruncând un lemn sau două în foc, şi

Mergeau de-a lungul zidului înalt, albit de soare; în stânga, mult sub ei, marea, liniştită şi calmă, de un verzui transparent; mergeau deci de-a lungul

acestui zid, în vreme ce vântul, care după
un timp începuse să bată, aducea cu el
curenţi reci, gerul izbindu-i drept în faţă şi
la un moment dat se lăsă şi ceaţa, mergeau

bâjbâind prin negura deasă, nu se vedeau
unul pe altul, lovindu-se unul de celălalt, cu
mâinile proptindu-se de zidul înalt, în faţă
prizonierul abia târându-şi picioarele,

mâinile legate la spate, umerii căzuţi de
oboseală, şi ceilalţi, care mergeau şi ei
împletícindu-se, aproape adormiţi,
osteneala îngheţând sângele, ceaţa se

destrăma, marea nu mai avea strălucirea
verzuie de la început, marea era opacă,
cenușie, valurile puternice loveau digul
înalt, frigul devenea din ce în ce mai

pătrunzător, începuse să cadă zăpada, el tremura de frig, ca un apucat, iar ceilalţi îi oferiră din boarfele lor: o pereche de ciorapi groşi de lână, o manta veche

jegoasă şi murdară, o căciuliţă caraghioasă
de culoare roşie, cumpărată pentru nevastă
şi descoperită întâmplător într-un fund de
raniţă, şi aşa îmbrobodiţi, îşi continuará cu

toţii drumul, zidul înalt, marea vuind adânc
sub ei, zăpada adusă de vânt lovindu-i fără
milă în faţă, zăpada de sticlă pisată, prin
urmare cei trei, dacă numărăm şi pe

prizonier, rebegiţi de frig şi de oboseală se
opresc din când în când să-şi aprindă o
ţigară, pumnii lor înghеţaţi şi roşii
păstrează între ei flacăra caldă, alunecând

din cauza poleiului, frigul atât de
insuportabil încât trebuiră să se hotărască
să meargă şi în sens invers, în aşa fel încât
acum zăpada şi bătaia vântului sunt în

spatele lor, făcură deci calea întoarsă,
având de data asta zidul în dreapta şi
marea vuind, neprietenoasă şi aspră, în
partea stângă, iar prizonierul fiind cel mai

Zăceau în puştile lor lungi, cu bărbia
proptită în ţeava rece a armei, prăvăliţi
aproape peste carabinele acelea grosolane,
în vechea sală de aşteptare, murdară,

mirosind a urină, cu duşumeaua năclăită de
scuipat, înghesuindu-se unul în altul ca să
se încălzească, cu gulerul mantalei
bărbăteşti ridicat, bălăbănindu-şi capul în

stânga şi în dreapta, cu ochii închişi, cu
gura ştirbă deschisă, duhnind a tutun
prost, cu picioarele numai piele şi os, larg

crăcănate, sforăind şi vorbind prin somn,
apoi îşi continuară călătoria...

...El, prizonierul,
străbătând alături

de ceilalţi care abia
îşi mai târau

picioarele, odăi
pustii şi friguroase,

urcând scări de
ciment murdare ca

să doarmă pe
scândurile

grosolane ale unor
paturi improvizate,

acoperiţi cu
mantaua lor

puturoasă, ca apoi
să plece din nou;

străbătură piaţa, el
rămânând ca şi la

început puţin în
urmă, privindu-le

ceafa groasă,
străbătură din nou

drumul atât de
cunoscut, cu marea

în stânga lor şi cu
zidul înalt în

dreapta, împărţiră
toţi trei - pentru că,

socotind şi pe
prizonier, erau trei -

pâinea uscată, pe
care ca s-o poată

mesteca o muiară
bine cu salivă,

dormiră iar nopţi
după nopţi,

sprijiniţi de zidul
înalt, strânşi unul

lângă altul,
plângând şi vorbind

prin somn, în
camionul cu prelata

ruptă străbătură
drumurile

îngheţate, dormiră
în grajdurile

puturoase şi calde,
legănaţi de

respiraţia
animalelor, pentru

ca a doua zi să
plece din nou,

făcându-şi cu greu
drum prin zăpada

care le ajungea
până la genunchi..

.II

O nouă neînţelegere a intervenit atunci când le-am spus că băiatul meu mai mare trebuie să fi crescut foarte mult în

ultimul timp. Susţineam că precis a şi
început să meargă la şcoală, iar ei m-au
contrazis amândoi, ziceau că probabil
vreau să mă refer la fată. „Nevastă-ta,

spuneau ei, tocmai la plecare ţi-a născut o fată, o fetiţă de toată frumuseţea." Şi eu n-am fost de părerea lor, i-am contrazis, am căutat să le demonstrez că în ziua plecării

nevastă-mea îi pregătea fetei noastre
trusoul de nuntă. „Nu, au fost ei de părere,
în săptămâna în care am plecat fiică-ta nici
nu se născuse încă, nevastă-ta aştepta să

nască dintr-o clipă în alta, abia reuşea să
se plimbe prin odaie, noi credeam că va
naşte doi gemeni, nu unul singur." „Iar le
încurci, i-am spus unuia dintre ei, nevasta

ta, nu a mea, era însărcinată, era culcată în pat când am plecat, cu moaşa lângă ea, tocmai o apucaseră durerile facerii, am stat amândoi mult timp lângă patul ei de

lehuză, până moaşa s-a supărat şi ne-a dat pe uşă afară." „Nu-i adevărat, m-a contrazis el, şi de furie s-a făcut foarte roşu, nevastă-mea a născut întotdeauna

fără moaşă, a avut naşteri uşoare. Da,
spuse el, şi de emoţie începu să lăcrimeze,
mi-a născut doi copii, i-a născut uşor, nici
nu ştiu cum m-am trezit cu ei în casă." Am

început să-l contrazic, să-i spun că a avut
întotdeauna numai fete, eram sigur de asta
pentru că am participat doar la nunta lor,
ba şi la botez, îmi amintesc că apa era

îngheţată şi tuturor le era teamă să nu facă
micuţele pneumonie. Şi el m-a contrazis
din nou, asigurându-mă că cel care a avut
întotdeauna numai fete eram eu, nu el. „Eu

am avut numai băieţi, foarte mulţi băieţi, mi-a spus, nu-şi mai amintea bine dacă era vorba de cinci sau şase, dar aproape toţi erau gemeni." Apoi, cu totul pe

neaşteptate, am căzut pe gânduri, pentru
că nu eram în stare să-mi amintesc
numărul exact al copiilor mei, şi, ceea ce
era mai grav, nu-mi aminteam nici dacă toţi

erau băieţi, sau numai o parte din ei,
derută pe care el o observă, a fost destul
un singur moment de ezitare, o singură
privire puţin mai dezorientată pe care el s-

o observe, ca, profitând de slăbiciunea
mea, să susţină că de fapt, şi era sigur de
asta, eu nici nu am avut copii, niciodată,
că, după câte îşi aminteşte el, nevastă-mea

mergea în fiecare an ca să facă băi de
nămol, acestea fiind, după cum bine se ştie,
recomandate în astfel de situații. „Nu, am
spus eu, ea se ducea la mare, e adevărat, în

fiecare an, întotdeauna cu copilaşii,
niciodată singură, îmi trimitea întotdeauna
cărţi poştale ilustrate de la mare, îi punea
şi pe copii să semneze, mai bine zis semna

ea, ajutând mânuţele lor mici să ţină
creionul în mână, semnăturile lor ieşeau
uşor lăbărţate şi de câte ori le vedeam mă
cuprindea aşa un dor de ei, că mă podidea

întotdeauna plânsul." „Nu, m-a contrazis
din nou el, şi dacă există o diferenţă între
noi, aceea e că tu nu ai avut niciodată
copii, pe când eu am foarte mulţi, o casă

plină de copii, o nevastă iubitoare, pot să-ţi dau şi ţie doi sau trei, dacă vrei." „N-am nevoie de copiii tăi, am strigat eu în culmea furiei, păstrează-i pentru tine", am strigat,

şi deodată mi-a fost teamă, teamă că el are
într-adevăr dreptate, frică deci că el îşi
aminteşte mult mai bine decât mine, teamă
că toţi copiii de care îmi aduceam aminte în

nopţile mele fără somn erau pur şi simplu o
creaţie a imaginaţiei mele, că n-au existat
adică în realitate niciodată, pe de altă
parte nu puteam fi nici prea sigur de buna

lui credinţă, ar fi putut tot atât de bine să
mă mintă, să mă inducă în eroare; dar dacă
cel care n-a avut niciodată copii era el, şi
nu eu, dar dacă a născocit totul bazându-se

pe lipsa mea de memorie? Ba mi-am
amintit pe deasupra că fetiţa mea mai mare
ştia foarte bine să croşeteze, să cârpească
ciorapii, mi- am amintit chiar că într-o

anumită împrejurare am lăudat-o pentru
asta, şi atunci am încercat să-mi aduc
aminte cum era îmbrăcată în ziua în care
stătea acolo la fereastră şi croşeta, apoi din

nou mi-a fost teamă că ceea ce îmi
aminteam eu nu era o amintire, ci un lucru
citit undeva într-o carte, nu tot aşa stătuse
cea din carte la fereastră şi croşetase şi s-a

împuns în ac şi aşa mai departe, dar nu, îmi aduceam aminte foarte exact, ea era în dreptul ferestrei, puţin caraghioasă în postura asta de femeie matură care stă la

fereastră şi croşetează, sau cârpeşte
ciorapii, chiar exact nu-mi aminteam ce
făcea, când mult mai firesc ar fi fost să se
joace cu păpuşile, şi nu ştiu de ce, asta

pentru foarte scurt timp, mi s-a părut că-i
aud glasul, mi s-a părut că o aud cum cântă
în timp ce stă acolo în dreptul geamului, un
cântec pe care de altfel nici nu îl ştia prea

bine, pentru că se oprea din când în când
aplecată deasupra lucrului, ochii ei de copil
urmărind foarte atenți acul cu care cosea,
buza de deasupra cu un puf auriu, ușor

transpirată, o singură clipă dură totul, apoi
din nou începu să-mi fie teamă că ceea ce
îmi aminteam nu era decât rezultatul
imaginaţiei mele mult prea bogată şi

excitată la maximum, în acel moment. „N-ai avut niciodată fetiţe, îl auzii tocmai atunci spunând pe celălalt, care tăcuse tot timpul, n-ai avut decât un băiat care a

plecat la război şi a murit acolo, pentru patrie, parcă te văd în ziua înmormântării sub drapel". „Băiatul meu era cântăreţ de operă", am spus atunci cu, contrazicându-l.

„Nu-i adevărat, mi-a spus el, băiatul tău
când am plecat abia învăţa să umble, parcă
îl văd umblând de-a buşilea prin odaie."
„Nu-i adevărat, am spus eu, şi de data asta

eram sigur că aveam dreptate, băiatul meu
când am plecat nici nu se născuse încă,
nevastă-mea era cu burta mare şi din când
în când îi puneam mâna pe burtă ca să-l

simt cum mişcă, şi de câte ori faceam
gestul ăsta nevastă-mea începea să plângă.
„Nu-i adevărat, spuse el, n-ai avut decât o
singură fată, care s-a sinucis în noaptea de

revelion, îmi amintesc cât de nefericiţi
eraţi şi tu şi nevastă-ta, plângeaţi amândoi
pe umărul meu şi eu încercam să vă
consolez şi nu ştiam ce să vă spun. Şi

atunci am ştiut că de fiică-sa era vorba,
care nu se sinucisese, se întâmplase
altceva cu ea, şi anume reuşise să fugă
escaladând fereastra noaptea, pentru că

taică-su, ştiind cu cine are de-a face, o
ţinea de obicei sub cheie şi anume o luase
la sănătoasa cu un cunoscut cântăreţ de
operă şi după aceea fusese adeseori

văzută, de mine şi de alţii, în loja artiştilor,
mai ales la spectacolele în care cânta el,
nefericit tată cu o astfel de fiică, mi-am
spus, ca apoi să constat că nu era vorba de

el, că din nou încurcasem lucrurile, sau pur
şi simplu citisem în mod sigur despre asta
undeva fără să-mi amintesc unde. Şi din
nou el mi-a spus, profitând de nesiguranţa

mea: tu n-ai avut niciodată fete, şi atunci
am încercat să-mi aduc aminte de numărul
exact de băieţi şi de fetiţe pe care i-am
avut, dar fără să reuşesc pentru că fetiţele

se amestecau pe neaşteptate cu băieţii,
fără ca să mai fiu în stare să-i despart,
fetiţele se amestecau cu băieţii într-o
harabaură de nedescris, se transformau

unii în alţii, ba chiar la un moment dat am
fost convins că am un singur băiat şi acela
mort de timpuriu de meningită, încât am
început să plâng ca un disperat, ferm

convins că prin dispariţia acelui copil mi se stingea stirpea, că ultimul vlăstar al familiei din care făceam parte dispare odată cu mine, ca în scurt timp să mi se

pară că aud din nou vocea băiatului meu
mai mare şi în astfel de clipe fericire ei
primeau o neaşteptată şi strălucitoare
viaţă, erau lângă mine, încât era destul ca

să întind mâna, ca să-i mângâi pe păr, şi
bineînţeles în astfel de clipe eram mai mult
decât convins că băieţii aceia blonzi şi
înalţi sunt fiii mei, zadarnic încerca el să

strige că sunt fetițe, nu băieți, cu ochii
închiși chiar puteam foarte bine să-mi dau
seama că sunt băieți nu fetițe, aveau doar
părul aspru așa cum îl au băieții, și nu

fetiţele, strângeam atunci din ochi să nu
mă trezesc, îi auzeam atunci şoptindu-mi,
aşa cum stăteam cu ochii închişi, tată, tată,
suntem aici, şi mi-era teamă să nu adorm

ca să nu mi-i schimbe, eram atât de mândru de ei. „Ai început să vorbeşti prin somn, îmi spunea el, să baţi câmpii, să vorbeşti despre nu ştiu ce copii, pe care ştii

foarte bine că nu i-ai avut niciodată, să
minţi cu neruşinare, să-i chemi pe ai mei pe
nume de parcă ar fi vorba de copiii tăi,
când ştii foarte bine că ţie ţi-au murit toţi

copiii de scarlatină." „Nu-i adevărat, am spus eu, copiii mei n-au avut niciodată scarlatină, n-au avut decât vărsat de vânt, singura boală de care au suferit ei, altă

boală n-au avut." „Nu-i adevărat, spunea el, ai mei au avut vărsat de vânt şi nu la două luni, ci la cinci săptămâni, ai început din nou să încurci lucrurile, să vorbeşti de

copiii mei de parcă ar fi ai tăi, e destul să
te uiţi la fotografii ca să-ţi dai seama."
„Fotografiile uneori mint, am argumentat
eu, ele pot fi atât de şterse încât cu mare

greutate poţi să distingi câte ceva, atât de vechi încât nici nu vezi bine dacă arată chipuri de băieţi sau de fete." Apoi am început să numărăm băieţaşii din fotografie

şi el susţinea că sunt cinci, iar mie, cu
toate că am numărat de câteva ori ca să fiu
sigur, îmi ieşiră şase şi din nou cel cu
fotografia mă bănui de cele mai rele

intenţii. „Hai să-i numărăm încă o dată",
spuse el, şi i-am numărat de mai multe ori,
dar mie tot şase îmi ieşiră, iar lui îi ieşeau
tot cinci, încât nu reuşirăm să cădem de

acord. „Sunt şase", spuneam eu, „ba cinci",
spunea el. „Hai să numărăm încă o dată",
spunea el, „îmi ajunge", spuneam eu, „vrei
să trişezi", spunea el, „poate nici nu ştii să

numeri", spunea, „după cinci vine patru şi nu invers", mă lămurea el, „nu, invers", îmi dădeam eu cu părerea, „cum invers", se mira el, „adică şase", spuneam eu, şi

deodată m-a cuprins aşa o lehamite de
numărătoarea noastră, că am simţit nevoia
să renunţ la tot, să-i dăruiesc lui cu inima
deschisă toţi copiii pe care i-am avut, dacă

într-adevăr i-am avut. „îți dăruiesc toți copiii mei", i-am spus plin de generozitate, dar el a început să strige la mine spunându-mi că nu are nevoie de darurile

mele, că nu are ce face cu copiii altuia,
care, orice s-ar zice, nu sunt decât nişte
copii de împrumut, nişte bastarzi, ori el ştia
foarte bine ce se întâmplă cu bastarzii, au

în general o soartă nefericită. El nu-şi vrea
decât propriii lui copii pe care a hotărât să
şi-i păstreze ca pe lumina ochilor, orice s-ar
întâmpla şi mai ales împotriva celor care

sunt mulţumiţi şi cu copii de împrumut,
numai aşa ca să se laude în gura mare că
sunt fecunzi, sunt gata deci să se laude cu
copiii altora, dându-i drept ai lor, pentru ca

deodată, în timp ce vorbea, să observ că
vorbeşte din ce în ce cu mai puţină
convingere, să observ că şi el crede din ce
în ce mai puţin în ceea ce spune, şi atunci

am început să fiu şi eu la rândul meu tot
mai puţin atent la cuvintele lui, ştiind că
totul nu-i decât o simplă lăudăroşenie.

Mergeam discutând la nesfârşit, sporovăind între noi, certându-ne tot timpul, contrazicându-ne unul pe celălalt, ba uneori eram gata să ne luăm chiar la

bătaie, atunci când discuţia noastră în contradictoriu atingea punctul culminant, când problema discutată devenea atât de insolubilă încât cel mult o păruială în toată

legea ar fi putut s-o dezlege. Avură loc lungi discuţii, fără să se poată ajunge la o părere comună, cu privire la oraşul din care am plecat, ca odată, tocmai în clipele

de tensiune maximă a discuţiei, să ne trezim cu intervenţia celui de al treilea dintre noi de care aproape că uitasem, datorită tăcerii lui îndelungate. Auzindu-l

vorbind, îl descoperirăm mergând între noi
doi, unul în stânga lui, celălalt în dreapta,
şi aşa observarăm că am vorbit tot timpul
peste capul lui, fără să-l vedem sau

văzându-l fără să-l luăm în seamă. Descoperirăm de asemenea că tot din cauza lui, atunci când încercam să ne uităm de exemplu unul la altul în timpul

discuţiei, nu reuşeam să ne vedem, ne aminteam acum foarte bine că de multe ori stătusem de vorbă între noi ridicându-ne în vârful picioarelor şi privindu-ne peste capul

lui, iar alteori, când în urma unei certe nu voiam pur şi simplu să ne vedem, tot pe cel de la mijloc, în stânga şi în dreapta căruia mergeam, îl foloseam drept paravan. „Cum

te cheamă?" îl întrebarăm atunci, făcându-ne unul altuia cu ochiul în spatele lui, în aşa fel ca el să nu ne vadă. „Nu ştiu", spuse cel de la mijloc şi încercă să zâmbească.

„Am uitat", adăugă el, recurgând la un fel de scuză pe care noi nici n-o luarăm măcar în seamă. Şi atunci ne trebuiră zile întregi, zile în care făcurăm mari eforturi ca să-i

ghicim numele, ajungând din nou la grave
contradicţii, contradicţii care se iviră încă
de la început,' de la stabilirea celei dintâi
litere a numelui său. Mai ales că el nu făcu

Locurile pe care le-am străbătut în primele săptămâni ale acelei primăveri timpurii treziră în sufletul nostru cele mai neaşteptate şi mai ciudate emoţii, şi noi

înţelegeam că se întâmplau toate astea nu numai pentru că timpul era într- adevăr foarte frumos, nu numai din cauza acelor dimineţi blânde şi prietenoase, care ne

pătrundeau în suflet cu lumina lor dulce, şi
nu numai în sosirea primăverii putea fi
găsită cauza bucuriei noastre zănatice, a
exaltării noastre aproape isterice - strigam

în gura mare, cântam, aruncam cu pietre
după păsări, ţopăiam, afundându-ne
picioarele în pământul mustos, culegeam
flori, brânduşe şi ghiocei, şi ne agăţam de

veşmintele noastre jegoase - toată această
bucurie a noastră avea şi o altă explicaţie,
şi anume începurăm să fim din ce în ce mai
convinşi, începurăm să avem impresia,

bineînţeles falsă, că ţinuturile prin care
treceam ne erau cunoscute şi că prin ele,
cândva, foarte de mult, noi am trecut, fără
să ştim şi să ne amintim acuma când şi

cum s-a întâmplat asta. Şi ce mai lună
răsări în noaptea aceea, prima noapte a
noastră trăită în acele locuri, o lună mare
şi umedă, scăldată parcă în nişte ape

blânde, şi când încercarăm, poate şi din
cauza ciudatei tulburări ivită în sufletul
nostru, să ne amintim de cei rămaşi acasă,
le auzirăm pentru o frântură de secundă

glasurile, dar vocile lor erau nu ştiu cum
amestecate, aşa cum se aud de exemplu
nişte voci la radio, când posturile pe
ultrascurte sunt foarte îndepărtate şi

suprapuse, zadarnic încercăm noi să le
despărţim unele de altele, vocile copiilor, şi
cele ale nevestelor mai ascuţite, veneau
spre noi într-un talmeş-balmeş ciudat, încât

era aproape imposibil să înţelegi un singur
cuvânt aşa cum trebuie.
în cea dintâi noapte a acelei
primăveri ne adăpostirăm, cu toate că

timpul era frumos - e lucru ştiut că
primăvara vremea se poate schimba pe
neaşteptate - într-un conac vechi şi
aproape dărâmat, prin ale cărui ferestre

sparte pătrundeau mari fluturi de noapte,
fluturi uriaşi, care zburând umpleau de
foşnete ciudate încăperile, şi noi treceam
dintr-o odaie în alta cu lanternele aprinse,

urmărindu-le zborul cu insistenţă. Speriaţi
de lumina lanternelor care îi orbea, fluturii
se loveau de pereţii încăperilor, pereţii
aceia mucegăiţi, cu zugrăveala scorojită, şi

sosirea lor, a acelor fluturi de noapte, după un timp atât de îndelungat, ni se păru de bun augur. Sunt semne bune, ne spuneam, sunt semne foarte bune. Mâzgăliturile

caraghioase de pe pereţi ne distrară şi ele.
Semne desenate de vreun copilaş, chipuri
de oameni trunchiate şi rămase
neterminate, de exemplu o femeie căreia

micul zugrav uitase să-i deseneze ochii, şi
dedesubtul căreia scrisese cu nişte litere
de-o şchioapă: „Aceasta e mama", şi numai
a mamă nu semăna femeia aceea fără ochi,

cu un păr zbârlit făcut din câteva trăsături
de condei, numai a mamă nu semăna
femeia aceea cu picioarele ca două beţe, cu
urechile ca nişte cerculeţe, cu o rochie

ţeapănă care aducea cu un fel de trapez cu laturile strâmbe. Mai erau şi alte desene, toate însă neterminate, aşa cum am spus. Se întâmpla ca o persoană să fie fără o

mână sau fără un picior, sau, şi asta era mult mai neplăcut, chiar fără cap, micul desenator uitând să-l facă. Toate aceste desene nouă ni se păreau cunoscute,

aveam impresia că le-am mai văzut odată,
fără să ne putem aminti în clipele acelea
unde. într-una din sălile conacului găsirăm
într-un târziu o ladă cu păpuşi infirme,

cărora, la fel ca desenelor de pe pereți, le lipsea o mână sau un picior, sau, și acestea erau fără îndoială cele mai urâte, le căzuseră ochii de sticlă colorată. Erau de

asemenea păpuşi fără păr, păpuşi cu rochiile sfâşiate, sau, la fel de obscene, păpuşi în pielea goală. Ele ne provocará o asemenea repulsie şi mânie încât le

aruncarăm scârbiţi pe fereastră, le izbirăm de pereţi. Aşa oloage şi scălâmbe, le călcarăm în picioare, urlând de bucurie. Şi totuşi ele ne aminteau ceva, fără să

înţelegem prea bine ce, şi furia noastră împotriva lor era pricinuită de un motiv pe care nu eram în stare să-l descifrăm. Şi după ce le-am făcut harcea-parcea, am

părăsit odaia aceea ca niște răufăcători.
Am mers prin întuneric fără să aprindem
luminile şi fluturii de noapte se loveau din
când în când de noi, se încurcau în părul

nostru încâlcit şi netuns şi asta nu era prea plăcut, aşa că în zori părăsirăm casa aceea nenorocită, plină cu fluturi şi cu păpuşi jegoase.

încă de departe zărirăm prin ceaţa ninsorii marele carusel viu colorat, profilându-se pe un cer aproape alb, şi abia când ne apropiarăm descoperirăm şi

barăcile, totul rămas probabil de la un circ
părăsit de multă vreme, lăsat în paragină,
gata să se prăbuşească: căruţele pe patru
roţi, barăcile pentru tir, sau marea baracă

centrală, cea în care dormea Cleopatra. Prin acoperişul spart pătrunsese însă zăpada, încât frumuseţea defunctă a marii regine era învăluită într-o pânză albă de

ninsoare. Ninsoarea îi muiase de asemenea stratul gros de vopsea de pe faţă, încât obrazul ei roz, dat cu siclamen, arăta îngrozitor. Umezeala făcuse să putrezească

rochia de gală a reginei şi, spre hazul
nostru, aceasta se desfăcea în fâşii de pe
corpul ei de cauciuc. Mecanismul care îi
regla respiraţia funcţiona însă şi când ne

apropiarăm mai mult, puturăm să-i auzim
gâfâitul monoton şi neîntrerupt. „Cauciuc",
spuserăm noi şi începurăm să râdem.
„Cauciuc", repetarăm încă o dată şi de

atâta râs era cât pe aci să ne prăbuşim deasupra marii regine. Jur-împrejur erau tot felul de curiozităţi pe care puteai să le vezi, fetuşi în spirt, în borcane înalte şi

frumos aşezate unele lângă altele pe un fel de dulăpioare, curiozităţi rare şi picante. Erau şi borcane sparte de care ne împiedicarăm şi care ne scârbiră din cale-

afară. Părăsirăm cam trişti, cam îndureraţi
marea baracă, totul era puţin altfel decât
ne aminteam noi. Pe pereţii căsuţelor pe
patru roţi descoperirăm după aceea afişele

vechi, vestigii ale unor glorii de altădată,
afişe care anunţau cele mai uluitoare
spectacole cu putinţă, spectacole de mare
răsunet mondial şi internaţional, cu artişti

fenomenali, cu animale din toată lumea şi
cu diferite dresuri, un afiş care o
reprezenta pe domnişoara fenomen
croşetând cu aripioarele ei, şi pe Mărio,

Cei mai bătuţi de ploi din toate
părţile eram noi, cei doi de pe margine,
căci al treilea, cel care mergea la mijloc,
abia acum descoperirăm noi asta, se

bucura de o situaţie oarecum privilegiată. Hotărârăm deci să ne schimbăm, să trecem la mijloc fiecare pe rând; la început am gustat cu multă plăcere avantajele acestei

noi situaţii, ca după aceea, după primele momente de reală satisfacţie, să ne simţim mai puţin bine. în primul rând că, mergând la mijloc, aveai nu ştiu cum impresia că

mergi pe o fâşie foarte îngustă de pământ,
senzaţie cu totul neplăcută la urma urmei.
(Fără să mai punem la socoteală faptul că
orice pas care n-ar fi fost pus la locul lui, ai

fi dus la situaţia stânjenitoare de a călca, pe cel din stânga şi din dreapta ta, pe picioare.) în al doilea rând, cei de pe margine reuşeau să facă până într-atât

abstracţie de tine, cel care mergeai la
mijloc încât atunci când aveau să-şi
comunice ceva foarte important, în dorinţa
lor de a fi cât mai aproape unul de altul, te

strângeau între trupurile lor ca într-o menghină, de parcă nici n-ai fi existat. Te uitau, aşadar, cu totul, încât ca să-i faci să-şi amintească de prezenţa ta, te vedeai silit

să-i ciupeşti din când în când de obraz, sau de fese, cu multă delicateţe. E adevărat că treceam la mijloc rând pe rând, încât cu timpul am ajuns să gustăm cu toţii din

avantajele şi dezavantajele amintite mai sus. Am uitat să amintesc că faptul de a merge la mijloc nu-ţi oferea prea multe posibilităţi să admiri peisajul. Treceai de

exemplu printr-o livadă cu pomi înfloriţi:
mirosul florilor te îmbăta şi când întorceai
capul să te zgâieşti puţin la pomii ăia, în
locul lor nu reuşeai să vezi nimic altceva

decât capul vecinului din dreapta. Iar dacă
te aplecai puţin înainte ca să poţi vedea cât
de cât şi tu o floare, cel din dreapta
văzându-te că te apleci, se apleca şi el.

Da, plecările sunt periculoase, ne dădeam noi cu părerea, în timpul unei călătorii ți se pot întâmpla tot felul de lucruri. E destul să amintim povestea cu

coaja de banană pe care poţi călca din
neatenţie şi alunecând să-ţi spargi capul!
Fără să mai vorbim, am spus cu, foarte
frecventele accidente de tren, care de

obicei au loc în timpul nopţii. întotdeauna
sunt de vină acarii, pentru că uită să
schimbe macazul când trebuie, şi trenul în
loc s-o ia pe linia indicată, o apucă pe altă

linie, pe care tocmai atunci intră, hai să zicem, acceleratul, da, vinovaţi sunt numai acarii care folosesc tot felul de băuturi alcoolice în timpul serviciului. Nici cu

avionul nu e plăcut de călătorit, le-am spus
cu punctul meu de vedere în continuare,
mai ales în perioada în care situaţia
politică internaţională e încordată, pentru

că se întâmplă tot felul de atentate şi dacă
ai norocul să fii în acelaşi avion cu
ministrul de externe al cutărei ţări din
Africa Centrală, căruia tocmai i-au pus

gând rău, să zicem, cei de nu ştiu unde, s-a zis cu tine. E drept că dacă te urmăreşte ghinionul poţi s-o păţeşti şi dacă mergi cu bicicleta, uite, ştiu eu unul care mergea cu

bicicleta în plină zi şi din neatenţie a
nimerit într-o grămadă de nisip, a dat cu
bicicleta peste ea şi căzând de pe bicicletă
şi-a rupt şira spinării şi în scurtă vreme a

părăsit lumea asta a noastră. Atunci ce spuneți de călătoriile pe mare, spune cel din dreapta mea, călătoriile pe mare care după părerea mea sunt cele mai

periculoase, în primul rând pentru că sunt
cele mai lungi, e doar lucru ştiut că mările
ocupă o parte mult mai întinsă decât
uscatul, cea mai mare parte a globului

pământesc e acoperită de mări pe care pot
avea loc cele mai fioroase furtuni, uragane
înspăimântătoare, fără să mai amintim de
balenele care, cu toate că astăzi reprezintă

Frica mă cuprindea întotdeauna în zori, înainte de răsăritul soarelui. Ceilalţi doi dormeau liniştiţi lângă mine, auzeam respiraţiile lor grele, priveam feţele lor

coborâte în somn, lipsite de expresie, şi
atunci frica urca de undeva din cele mai
ascunse cotloane ale sufletului meu.
Priveam câmpia nesfârşită acoperită cu

ceaţa începutului de ziuă, soarele palid
abia răsărit prin ceaţa aceea subţire, şi mă
întrebam, nu puteam să nu mă întreb,
încovrigat de frig, cu genunchii aduşi la

gură, oprindu-mi sau mai bine zis
încercând să-mi opresc tremurul dinţilor -
în şoaptă spuneam cuvintele, cu toate că
nu avea cine să mă audă - mă întrebam

deci cuprins de frică dacă mergeam într-
adevăr în direcţia în care trebuia să
mergem, dacă am apucat-o pe drumul cel
bun. Dar dacă... îmi spuneam, şi rămâneam

cu gura căscată de uimire, dar dacă...
repetam şi de frică nici nu îndrăzneam să-
mi duc întrebarea până la capăt. Să ştii
că... îmi spuneam, sigur, mai mult decât

sigur... şi cuprins de panică începeam să
trag de ceilalţi doi, trezindu-i cu de-a sila.
Măi proştilor, le spuneam, treziţi-vă odată,
vai şi amar de capul vostru, voi dormiţi, şi

dacă aţi şti că noi... Şi ei se trezeau atunci,
se frecau la ochi, mă priveau buimăciţi.
„Ce-i cu tine?" spuneau. „Ce-ţi veni aşa
deodată, suntem obosiţi, ne odihnim şi

tu"... Şi atunci, văzând cu câtă nevinovăţie
mă privesc, nu mai aveam curajul să le
spun. Căutam chiar să mă mint, spunându-
mi, că fără îndoială cel care a greşit eram

eu, că mi se năzărise mie din te miri ce, şi
de te miri unde, şi atunci înţelegeam să-i
legăn uşor, aşa ca pe nişte băieţaşi, dragii
mei, le spuneam, hai, dragii mei, adormiţi

din nou, fiți fără grijă, vă păzesc eu, nimeni
n-o să îndrăznească să, și ei mă ascultau,
coborau din nou fără griji în somn, e drept
nu înainte de a râde de mine. „Te-ai speriat

Mă trezesc deci în zori, cu mult
înainte ca ceilalți să se trezească, și soarele
nici nu răsărise încă, sau răsărise undeva
dincolo de ceața aceea groasă, mă trezesc

cu cumplite dureri de cap, mă trezesc
plângând şi motivul lacrimilor melc fusese
undeva în somnul din care tocmai m-am
trezit, continuai totuşi să plâng fără să ştiu

nici cu de ce, lacrimile îmi curg cu atâta
uşurinţă, dar îmi place totuşi să plâng,
lacrimile mă mai uşurează, aşa cum se
întâmplă când ţi-e băşica plină şi urinezi

îndelung ca să te mai uşurezi, şi deodată în timp ce ud eu aşa coada la pisică, un fel de frică, sau nu ştiu nici eu cum să-i spun, mă cuprinde, mă ia pe la spate, e ca un vânt

rece, mai întâi o simt în moalele capului,
încep să strig atunci, cei doi se trezesc,
istericule, se răstesc ei la mine, dobitocule,
îmi spun ei, şi după aceea, mulţumiţi că au

reuşit să mă umilească, se întorc pe partea cealaltă, îşi aşază mâinile sub cap în loc de pernă, şi în curând se lasă din nou cuprinşi de somn, un somn dulce şi liniştit, pe care

eu nu pot decât să-l invidiez, pentru că
totdeauna rămân treaz, cu toate că am
această imensă grijă pe umeri, şi simt
atunci cum creşte în mine o mare ură

împotriva lor, împotriva somnului lor dulce.
Dacă e aşa, îmi spun eu, dimineaţa e rece,
trupul meu e obosit, nu rezistă frigului,
dacă e aşa, m-am hotărât, vă părăsesc,

plec, eu mă întorc, înţelegeţi, vă las, pentru
că cu singur am să regăsesc drumul, da,
spun eu, şi după ce mă ridic în picioare,
după ce le adresez o ultimă privire, trebuie

să recunosc, încărcată de dragoste, pentru
că cu îi iubesc, am mai spus acest lucru, şi
mă doare că trebuie să mă despart de ei,
după ce le arunc o ultimă privire, în timp

ce-mi leg şireturile de la pantofi, ii
părăsesc, cum s-ar zice aproape cu durere
în suflet, la început merg chiar foarte
repede, cam fâstâcit, e adevărat, dar după

Ceea ce mă uimea cel mai mult era inconştienţa lor, faptul că ei nu aveau în această privinţă nici o bănuială, şi, ca să mă conving de acest lucru, o stat o bucată

de vreme la pândă, le-am urmărit fiecare mişcare, îi spionam chir atunci când eram coborâţi în somn. Somnul lor era însă liniştit şi calm, nici o tresărire, nici o

mișcare care ar fi putut trezi în sufletul meu vreo bănuială. Aveau un somn fără vise. Toate astea m-au dus prin urmare la convingerea că singurul care bănuia ceva,

singurul care ştia, eram eu. La început,
aceasta descoperire m-a umplut de spaimă,
era o răspundere mult prea mare pentru
umerii mei firavi, apoi bineînţeles am

încercat să trag din această descoperire
foloasele şi avantajele pe care ea mi le
oferea. Cum eram singurul care ştiam, nu-
mi rămânea bineînţeles decât o singură

alternativă, să fug, şi anume cât mai
repede cu putinţă, să-i părăsesc, să-i las în
plata Domnului, de vreme ce, şi acest lucru
îl ştiam numai eu, în mod sigur am greşit

drumul. Aşa că într-o dimineaţă, nu cu mult
înainte de apariţia zorilor, era acel ceas al
zilei când lumina făcea eforturi să se nască,
acel ceas de la sfârşitul nopţii, când somnul

e foarte adânc, încât nu există pericolul ca ei să se trezească şi să observe dispariţia mea, mi-am strâns calabalâcul şi am plecat. Cei doi dormeau cu gura deschisă, i-am

privit o vreme înainte de a pleca, mă
despărţeam de ei fără greutate, le-am
aruncat o ultimă privire, şi i-am părăsit
fără păreri de rău, sau remuşcări, în clipele

acelea mă simţeam foarte puţin legat de ei,
aproape că îi uram pentru imbecilitatea lor
crasă şi pentru lipsa lor totală de fantezie.
Cel mai uşor, la urma urmei, e să pui un

pas înaintea celuilalt, asta oricine ştie să
facă, şi ce făceau ei altceva oare, ce făceau
decât să pună un pas înaintea celuilalt şi
asta încă de atâta timp, aşa că privindu-i

Singura soluţie era
să fac calea

întoarsă, ştiam însă
că nu pot să-i

părăsesc, ştiam că
dacă aş fi încercat

să fug, ei ar fi
reuşit să mă

găsească, aşa că
ultimul lucru care

îmi rămânea, eram
destul de lucid ca

să înţeleg asta, era
să mă debarasez de

ei, să-i fac adică să
nu mai existe. Ei,

fie iertaţi, aş fi spus
eu mult mai târziu,

iubeau foarte mult
florile şi ca să par

şi mai convingător
mi-aş fi dat ochii

peste cap, în semn
de adâncă durere şi

nimeni probabil n-
ar fi bănuit

adevărul, adevăr pe
care numai eu

singur puteam să-l
cunosc. Aş fi lăsat

să-mi curgă şi
câteva lacrimi, pe

jumătate sincere
pentru că eu totuşi

îi iubeam, cu toate
că asfixierea

datorită efectului
toxic al crinilor

fusese pusă la cale
de mine. Aşa mă

gândeam eu,
privindu-i cu câtă

nepăsare îşi
continuau ei

somnul, fără să
bănuiască

gândurile urâte
care îmi treceau

prin cap. în fond şi
la urma urmei le

pregăteam o
moarte de poeţi, de

amante sau de
regine detronate, o

moarte pe care ei
nici n-o meritau!

Copiii vor învăţa în
acest fel despre ei

la şcoală şi vor
lăcrima plini de

compasiune
deasupra cărţilor

de citire. O moarte
cerută deci din

înalte raţiuni
personale, plăcută

şi uşoară, pentru
care ar putea chiar

să-mi fie
recunoscători. Din

când în când mă voi
apleca deasupra lor

ca să văd dacă mai
respiră. Le voi

descheia cu multă
dragoste cămaşa la

piept, îmi voi pune
urechile în dreptul

inimii lor aşteptând
ca respiraţia lor să

devină tot mai
greoaie, tot mai

înceată, şi
respiraţia, într-

adevăr, li se va auzi
tot mai puţin, până

când nu se va mai
auzi deloc, şi în

acea clipă, într-
adevăr unică

pentru mine, eu voi
şti, eu singurul

supravieţuitor, că
existenţa lor a luat

sfârşit. Şi cât de
liber voi fi atunci,

liber ca păsările
cerului! O, am să le

spun, am să-mi cer
într-un fel iertare

cu voce tare, cu
toate că ei nu vor

avea cum să mă
audă, am să le spun

cât de mult i-am
iubit şi cât de greu

mi-a fost să recurg
la această soluţie

disperată. Dragii
mei, am să le spun,

trebuie să mă
iertaţi, şi să mă

înţelegeţi, dar
uneori în clipele de

disperare te vezi
obligat să recurgi

la cele mai
imposibile şi mai

absurde soluţii.
Aşa-zisele soluţii de

forţă majoră. Nu se
poate altfel, că doar

oameni suntem cu
toţii, şi care dintre

noi e lipsit de
păcate. Dar în timp

ce-mi repetam
panegiricul pe care

îl voi ţine la
înmormântarea lor,

ştiam - şi această
constatare trebuie

să recunosc mă
umplu de o adâncă

tristeţe - că
niciodată n-am să

fiu în stare să duc
la îndeplinire

hotărârea luată.
Nervos, mi-am

aprins o ţigară,
privindu-i cum

respiră liniştiţi,
cum uneori

mormăie un fel de
cuvinte neînţelese

prin somn şi atunci
mi-am dat seama că

dacă îmi trecuse
într-adevăr prin

minte gândul
exterminării lor,

asta se datora în
primul rând

dragostei profunde
ce le-o purtam. Poţi

ucide uneori din
prea multă

dragoste, mi-am
spus eu în şoaptă

sărutându-i cu
multă dragoste pe

frunte pe amândoi.
Trebuia să rămân

alături de ei, ştiam
asta, şi după ce m-

am spălat pe dinţi
şi pe picioare, m-

am culcat lângă ei,
învelindu-mă cu

pătura lor, şi în
scurtă vreme am

adormit. Apărea
soarele, strălucea

pe cer, un ceas sau
două, un soare

despre care e greşit
spus strălucea,

pentru că era atât
de îndepărtat încât

abia se zărea, un
soare mic cât un ou

de găinuşă,
împrăştiind o

lumină tulbure şi
ceţoasă, noi totuşi

ne bucuram, decât
nimica, era bun şi

soarele ăla, apoi
nici nu ne

obişnuiam noi bine
cu el, că şi dispărea

pe nesimţite, şi nici
întunericul nu se

lăsa, ci un fel de
amestec între zi şi

noapte, şi noi ne
continuam călătoria

prin lumina de
culoarea cenuşii, la

orizont din când în
când câte o

străfulgerare
sângerie ne lumina

faţa, şi noi ştiam
atunci că soarele e

acolo, dincolo de
băltoaca aceea de

sânge, soarele, care
se străduia să

răsară şi nu reuşea,
se zvârcolea să iasă

la lumină, fără să
fie în stare, şi

atunci licăririle
acelea se stingeau,

lumina cenuşie
cuprindea întreg

cerul şi în astfel de
momente o

oboseală şi o
nelinişte ciudată ne

cuprindea, o
sfârşeală

neaşteptată ne
cobora în oase,

încât abia reuşeam
să ne mişcăm, şi în

timp ce abia ne mai
târâm, unul dintre

noi spuse: femeile
astea sunt atât de

slabe, atât de
lipsite de apărare.

Femeile au părul
lor lung, spuse

după un timp din
nou unul dintre noi,

în vreme ce
oboseala ne cobora

grea ca de plumb în
picioare, aşa încât

abia mai puteam să
ne mişcăm,

mergeam ca prin
vis pe jumătate

adormiţi, târşindu-
ne picioarele. „Ce-i

cu femeile?"
întrebă din nou

cineva şi întrebarea
îl obosi atât de

mult, încât făcu
eforturi zadarnice

să o mai poată
continua, fraza

rămânând în aer,
suspendată,

neterminată. „Sunt
lipsite de apărare",

spuse din nou un
altul, cu o voce atât

de înceată şi de
stinsă încât abia se

putu auzi ce spune.
„Cine, întrebă un

alt glas la fel de
stins, cine e lipsit

de apărare?" „Ele",
şopti din nou

acelaşi, dar mult
mai târziu, după o

îndelungată pauză.
„De ce, întrebă

atunci, de ce sunt
atât de lipsite de

apărare?"
întrebarea pluti

mult timp în aer,
rămânând în cele

din urmă fără
răspuns. „Uneori

sunt cărunte, am
spus cu,

îmbătrânesc adică",
am adăugat, şi nu

ştiu de ce aveam
impresia că

altcineva spunea
vorbele astea, că nu

din gura mea ies, şi
ca ei să nu mă vadă

plângând, mi-am
coborât capul în

pământ, făcându-
mă că sunt în

căutarea unui lucru
pe care l-am

pierdut. „Ele cred
în învierea

morţilor", spuse
cineva pe

neaşteptate şi
începu să râdă în

gura mare. „Sunt
lipsite de minte,

sărmanele, n-au
minte, n-au minte!"

strigai eu şi începui
să dau din cap în

stânga şi în
dreapta, arătându-

mi în acest fel
compătimirea pe

care le-o purtam
sărmanelor.

„Haideţi să mergem
aşa plini de voioşie

şi să vorbim despre
femei, propuse

altul, cu o voce
destul de vioaie.

Aşa, o să vedeţi şi
voi, timpul trece

mult mai repede.
Apoi începu să

povestească şi noi
ascultându-l furăm

din nou cuprinşi
după un timp de o

toropeală uşoară, şi
dacă la început am

înţeles ce spune, cu
timpul vorbele lui

deveniră tot mai
confuze şi tot mai

lipsite de înţeles.
„Da, am spus

amândoi, după ce el terminase de

povestit, ca să-i
arătăm că am fost

atenţi, cu toate că
în cele din urmă

habar nu aveam ce
povestise, da, da,

au părul lung, da,
da, am spus noi

într-un glas, sunt
lipsite de apărare,

ai dreptate, ai
dreptate, ai

perfectă dreptate?
Vorbeam însă cu

ochii cârpociţi de
somn şi înainte

chiar de a ne
termina vorbele

adormirăm şi ne

prăbuşirăm ca nişte
butuci la pământ

.Da, am spus în vreme ce încercam
să ridic privirea spre cer, sunt tot norii
aceia subţiri ca nişte eşarfe, norii aceia
transparenţi, pe care i-am mai văzut

cândva, odată, demult, poate că totuşi, am
spus, dar nu, era ridicol să cred aşa ceva,
era ridicol să încerc să-mi închipui, şi cum
mergeam cu gura căscată privind norişorii

aceia rozalii, încercam să-mi amintesc, nu,
mai bine nu, totuşi eu voi încerca, şi cum
merg fără să mă opresc, inutil, imposibil să
mă pot opri, ca o jucărie căreia i s-a întors

arcul, sau nu ca o jucărie, pentru că orice
s-ar spune picioarele mă dor cumplit, şi eu
continuu să merg, norişorii aceia dulci şi
suavi spun, îmi amintesc, strig, după aceea,

ceva mai târziu, da, îmi amintesc, ştiu
foarte bine că-mi amintesc, şi mai ştiu cât
de călători pot fi norii aceia şi cât de
repede vor trece ei, şi cum singur mă voi

trezi sub un cer atât de albastru, atât de
albastru, ploaia a rămas în urmă, şi vântul
a rămas în urmă, şi ninsorile, chiar şi ele,
albele ninsori s-au sfârşit pentru

totdeauna, sub un cer imens ca un clopot
de sticlă, foarte igienic, sub un cer
dezinfectat, şi ce frumos e să mergi, să pui
un picior înaintea celuilalt, câmpiile

întinse, plate şi nici glod sau mocirlă
scârboasă nu vezi, vin doar cele mai
frumoase clipe ale zilei, cele mai frumoase
clipe ale anului, cele mai frumoase clipe ale

vieții, cum se mai spune, și drumul e uscat
ca în palmă, ușor în pantă, încât ca să-ți
cruți picioarele poți merge și de-a
rostogolul, dar eu prefer să merg în două

picioare, pun un picior înaintea celuilalt,
fac cinci paşi şi o iau la stânga, mai fac
cinci paşi şi o iau la dreapta, apoi tot aşa
din zece în zece paşi, din o sută în o sută

de paşi, totul e doar calculat cu mare
exactitate, apoi ce frumos e, căci acum
iată-mă trecând printr-un câmp de flori,
apoi în stânga şi în dreapta mea sunt arbori

Timişoara, iunie
197

0Colecţia
HOFFMAN CONTEMPORAN
1 / Fănuş Neagu / îngerul a strigat
2 / Emil Bărbulescu / Noi cei care am trădat
3 / Cella Serghi / Genţiane

4 / Constantin Lucescu / în numele speranţei
5 / Nicolae Tiţa / Caii lui Dumnezeu

6 / Cella Serghi / Pe firul de păianjen al memoriei
7 / Mircea Micu / întâmplări cu scriitori
8 / Fănuş Neagu / Scaunul singurătăţii

9 / Emil Bărbulescu / Nicolae Ceauşescu a fost unchiul n
10 / Sidonia Drăguşanu / într-o gară mică 11/ Nicolae Tiţa / Apa morţilor

12 / Cella Serghi / Aceasta dulce povară, tinerețea
13 / Sidonia Drăgușanu / Doamna cu ochelari negri

14 / Cella Serghi / Iubiri paralele
15 / Mircea Micu / Patima
16 / Nicolae Tiţa / îngeri de sticlă

17 / Sidonia Drăguşanu / Jurnalul Aurorei Serafim
18 / Cella Serghi / Pânza de păianjen

19 / Dinu Săraru / Ultimul ţăran din Slătioara
20/ Lucia Demetrius / Triptic. Oglinzi aburite

21/ Lucia Demetrius / Triptic. Portretele au coborât din
22/ Lucia Demetrius / Triptic. Ultimul vlăstar

23/ Cella Serghi / Mirona
24/ Zaharia Stancu / Jocul cu moartea
25/ Zaharia Stancu / Uruma
26/ Zaharia Stancu / Desculţ

27/ Lucia Demetrius / Lumea începe cu mine!
28 / Ovidiu Onisei / Viaţa de „după"

29 / Nicolae-Florentin Petrişor / Transatlantica
30 / Mihail Soare / Inflexiuni

31 / Marina Costa / Soarta mercenarului şi alte destine
32 / Ovidiu Onisei / A fost odată ca altădată

33 / Radu Sorescu / Opera lui Octavian Paler
34 / Radu Sorescu / Petre Ţuţea. Viaţa şi opera

35 / Zaharia Stancu / Dulăii
36 / Nicolae-Florentin Petrişor / Portretul profesorului

37 / Eugen Simion / Marin Preda. Portretul scriitorului îndrăgostit
38 / Nicolae-Florentin Petrişor / Ne privesc iubirile care mor

39 / Virgil Carianopol / Scrisori către plante
40 / Virgil Carianopol / Scriitori care au devenit amintiri

41 / Ion Saimac / Misterele literei V
42 / Ion Saimac / Dincolo de ţipătul pescăruşilor

43 / Ion Saimac / Călugărul
44 / Nicolae-Florentin Petrişor / Iubita arhitectului

45 / Nicolae-Florentin Petrişor / Umbra care pălmuia trecătorii
46 / Nicolae-Florentin Petrişor / O împuşcătură în casa scării

47 / Nicolae-Florentin Petrişor / Valiza cu cărţi
48 / Nicolae-Florentin Petrişor / Dragostea în vremea baricadei

49 / Nicolae-Florentin Petrişor / Klinica
50 / Nicolae-Florentin Petrişor / Eleganţa ei părea o ameninţare

51 / Ion Marin Iovescu / Nuntă cu bucluc
52 / Dana Manoli / Povestea Siminei Vechi

53 / Sorin Titel / Valsuri nobile şi sentimentale
54 / Sorin Titel / Copacul

55 / Sorin Titel / Noaptea inocenţilor
56 / Sorin Titel / Reîntoarcerea posibilă

57 / Sorin Titel / Dejunul pe iarbă
58 / Sorin Titel / Lunga călătorie a prizonierului
59 / Sorin Titel / Ţara îndepărtată

60 / Sorin Titel / Pasărea şi umbra
61 / Sorin Titel / Clipa cea repede

62 / Sorin Titel / Femeie, iată fiul tău
63 / Sorin Titel / Melancolie

64 / Sorin Titel / Patimile.
Scenarii de film
65 / Ana Dobre-Pelin / Secretele
Otiliei

66 / Marina Costa / Pribegii mărilor
67 / Fănuş Neagu / Frumoşi nebuni ai marilor oraşe

68 / Fănuş Neagu / Dincolo de nisipuri
69 / Gheorghe Smeoreanu / Regele şi regina sistemului solar

70 / Ion Predescu / Bibliografii asumate
71 / Nicu Cismaru / Ecoul clipelor de ceară

72 / Sorin Titel / În căutarea lui Cehov
73 / Iosif Titel / Clipa i-a fost prea repede - Viaţa lui Sorin Titel

74 / Sorin Titel / Herman Melville. Fascinaţia mării
75 / Sorin Titel / Pasiunea lecturii
Tiarul executat de EDITURA HOFFMAN SRL

Tel: 0740.984.910
contact@EdituraHofFman.ro
www.EdituraHoffman.com www.EdituraHofFman.ro
www.HofFmanPrint.ro
Contravaloarea timbrului literar se depune în contul
Uniunii Scriitorilor din România